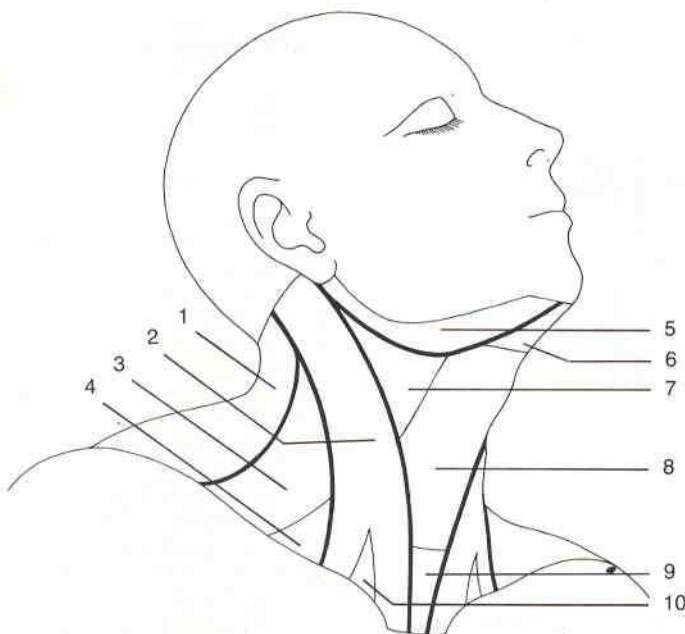

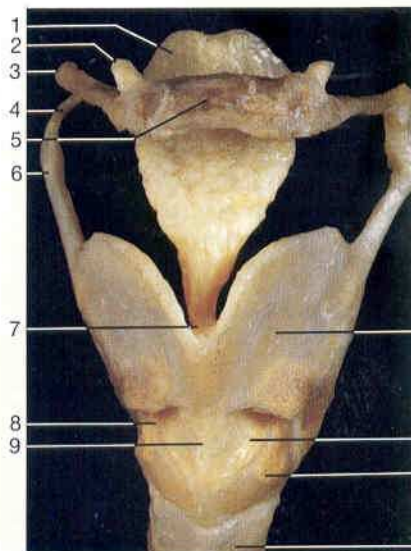
- 1 Mandibula (żuchwa)
- 2 *M. masseter et a. facialis* (m. żwacz i t. twarzowa)
- 3 Os hyoideum (kość gnykowa)
- 4 *Lig. thyrohyoideum medianum* (wieszadło tarczowo-gnykowe pośrodkowe)
- 5 *M. thyrohyoideus* (m. tarczowo-gnykowy)
- 6 *M. sternothyroideus* (m. mostkowo-tarczowy)
- 7 *Gl. thyroidea et lobus pyramidalis* (tarczycza i płąt piramidowy)
- 8 *M. pectoralis maior* (m. piersiowy większy)
- 9 Costa II (żebro drugie)
- 10 *Gl. parotidea* (ślinianka przyuszna)
- 11 *Venter ant. m. digastrici* (brzusiec przedni m. dwubrzuścowego)
- 12 *Gl. submandibularis* (ślinianka podżuchwowa) – przecięta
- 13 *M. mylohyoideus et raphe mylohyoidea* (m. żuchwowo-gnykowy i szew żuchwowo-gnykowy)
- 14 *A. carotis ext. et n. vagus – X* (t. szyjna zewn. i n. błędny)
- 15 *M. omohyoideus* (m. łopatkowo-gnykowy)
- 16 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 17 *M. sternocleidomastoideus* (m. mostkowo-obojęczkowo-sutkowy)
- 18 *M. sternohyoideus* (m. mostkowo-gnykowy)
- 19 Clavicula (obojęczyk)
- 20 *M. subclavius* (m. podobojczykowy)
- 21 Fossa iugularis (dół szyjny)

Mięśnie szyi (*mm. colli*) – widok od przodu. Mięsień mostkowo-obojęczkowo-sutkowy (*m. sternocleidomastoideus*) i mięsień mostkowo-gnykowy (*m. sternohyoideus*) zostały przecięte i odchylone do tyłu.

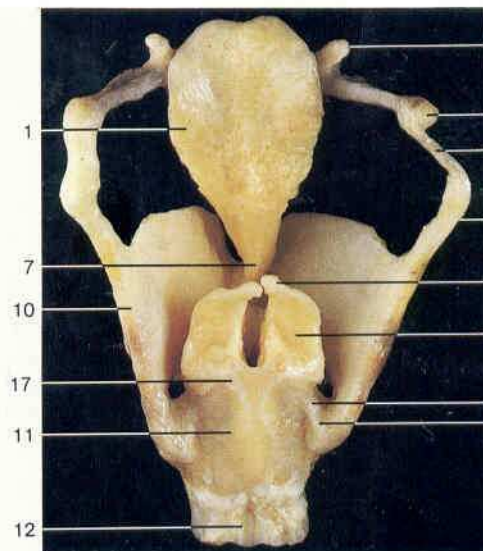

Okolice szyi (rys. schematyczny).

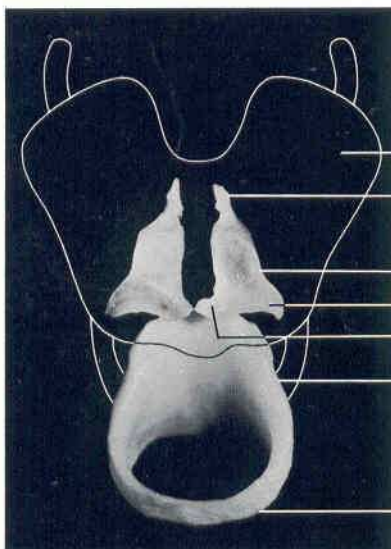
- 1 Regio cervicalis post. (okolica szyjna tylna)
- 2 Regio sternocleidomastoidea (okolica mostkowo-obojęczkowo-sutkowa)
- 3 Trigonum omotracheale (trójkąt łopatkowo-czworoboczny)
- 4 Trigonum supraclaviculare – fossa supraclavicularis maior (trójkąt podobojczykowy – dół nadobojczykowy większy)
- 5 Trigonum submandibulare (trójkąt podżuchwowy)
- 6 Trigonum submentale (trójkąt podbródkowy)
- 7 Trigonum caroticum (trójkąt t. szyjnej)
- 8 Regio cervicalis ant. (okolica przednia szyi)
- 9 Fossa iugularis (dół szyjny)
- 10 Fossa supraclavicularis minor (dół nadobojczykowy mniejszy)

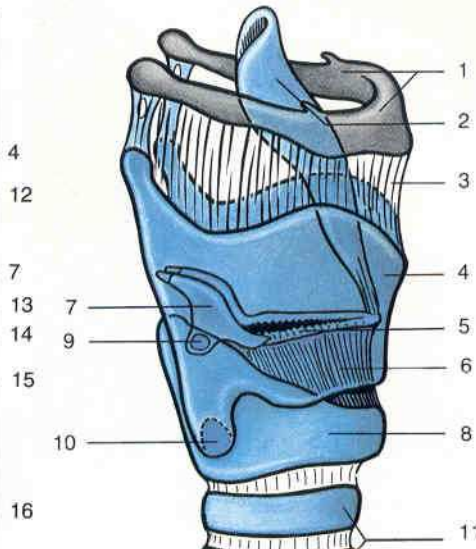
Chrząstki krtani (*larynx*) i kość gnykowa (*os hyoideum*) – widok od przodu.

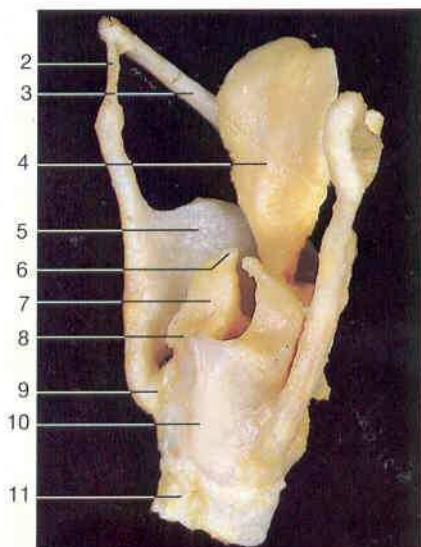
Chrząstki krtani, kość gnykowa i nagłośnia (*epiglottis*) – widok od tyłu.

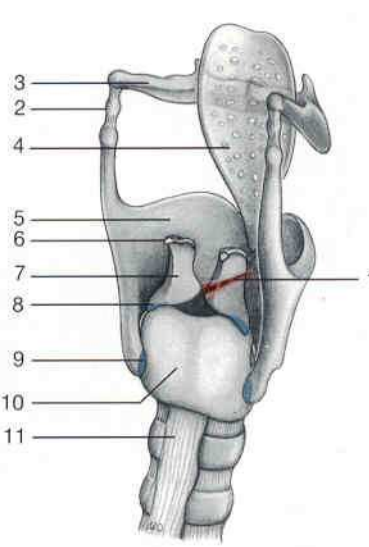
Chrząstki krtani – widok od przodu. Chrząstka tarczowata pokazana tylko w obrysie.

Chrząstki i stawy krtani (rys. schematyczny).

Chrząstki krtani, kość gnykowa i nagłośnia – widok po skosie od tyłu.

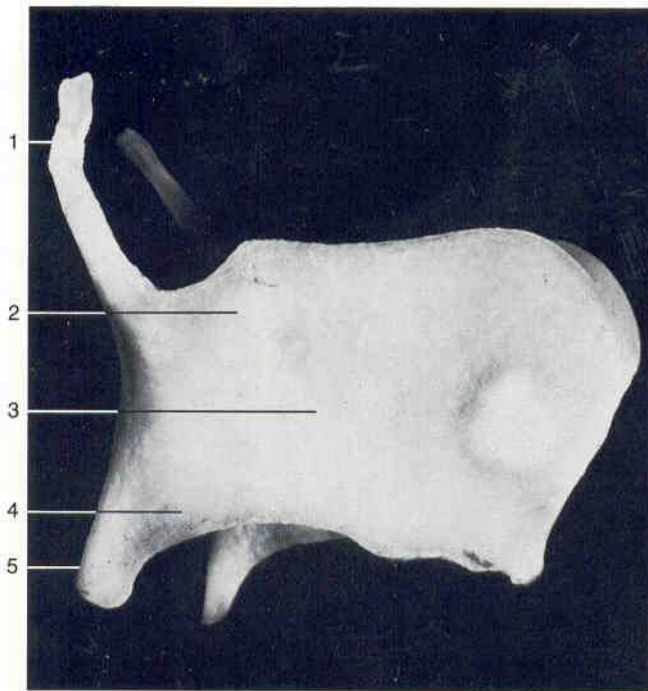

Chrząstki krtani, kość gnykowa i nagłośnia – widok po skosie od tyłu (rys. schematyczny).

- 1 *Epiglottis* (nagłośnia)
- 2 *Cornu minus* (róg mniejszy) } *ossis hyoidei*
- 3 *Cornu maius* (róg większy) } (k. gnykowej)
- 4 *Lig. thyrohyoideum*
(więzadło tarczowo-gnykowe)
- 5 *Os hyoideum* – *corpus*
(k. gnykowa – trzon)
- 6 *Cornu sup. cartilaginis thyroideae*
(róg górny chrząstki tarczowatej)
- 7 *Lig. thyroepiglotticum*
(więzadło tarczowo-nagłośniowe)
- 8 *Conus elasticus* (stożek sprężysty)
- 9 *Lig. cricothyroideum*
(więzadło pierścienno-tarczowe)
- 10 *Cartilago thyroidea*
(chrząstka tarczowata)
- 11 *Cartilago cricoidea*
(chrząstka pierścieniowata)
- 12 *Trachea* (tchawica)
- 13 *Cartilago corniculata* (chrząstka rożkowata)
- 14 *Cartilago arytenoidea*
(chrząstka nalewkowata)
- 15 *Lig. cricoarytenoideum post.* (więzadło pierścienno-nalewkowe tylne)
- 16 *Articulatio cricothyroidea*
(staw pierścienno-tarczowy)
- 17 *Articulatio cricoarytenoidea*
(staw pierścienno-nalewkowy)

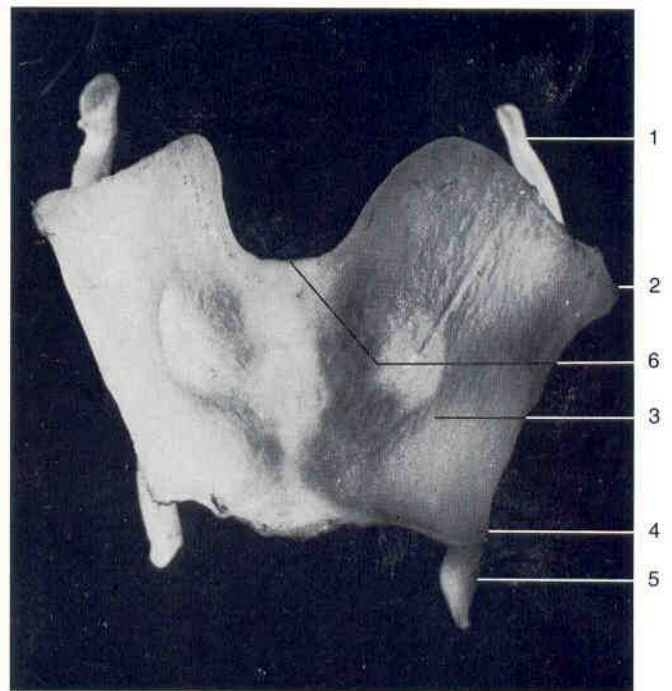
- 1 *Os hyoideum* (kość gnykowa)
- 2 *Epiglottis* (nagłośnia)
- 3 *Membrana thyrohyoidea*
(blona tarczowo-gnykowa)
- 4 *Cartilago thyroidea*
(chrząstka tarczowata)
- 5 *Lig. vocale* (więzadło głosowe)
- 6 *Conus elasticus* (stożek sprężysty)
- 7 *Cartilago arytenoidea*
(chrząstka nalewkowata)
- 8 *Cartilago cricoidea*
(chrząstka pierścieniowata)
- 9 *Articulatio cricoarytenoidea*
(staw pierścienno-nalewkowy)
- 10 *Articulatio cricothyroidea*
(staw pierścienno-tarczowy)
- 11 *Cartilagine tracheales*
(chrząstki tchawicze)
- 12 *Cartilago corniculata* (chrząstka rożkowata)
- 13 *Proc. muscularis* (wyrastek mięśniowy) } *cartilaginis*
- 14 *Proc. vocalis* (wyrastek głosowy) } *arytenoideae*
(chrząstki nalewkowatej)
- 15 *Lamina cartilaginis cricoideae*
(blaszka chrząstki pierścieniowatej)
- 16 *Arcus cartilaginis cricoideae*
(łuk chrząstki pierścieniowatej)

- 1 *Lig. vocale*
(więzadło głosowe) – kolor czerwony
- 2 *Lig. thyroideum lat.*
(więzadło tarczowe boczne)
- 3 *Cornu maius ossis hyoidei*
(róg większy k. gnykowej)
- 4 *Epiglottis* (nagłośnia)
- 5 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 6 *Cartilago corniculata* (chrząstka rożkowata)
- 7 *Cartilago arytenoidea*
(chrząstka nalewkowata)
- 8 *Articulatio cricoarytenoidea*
(staw pierścienno-nalewkowy)
- 9 *Articulatio cricothyroidea*
(staw pierścienno-tarczowy)
- 10 *Cartilago cricoidea*
(chrząstka pierścieniowata)
- 11 *Trachea* (tchawica)

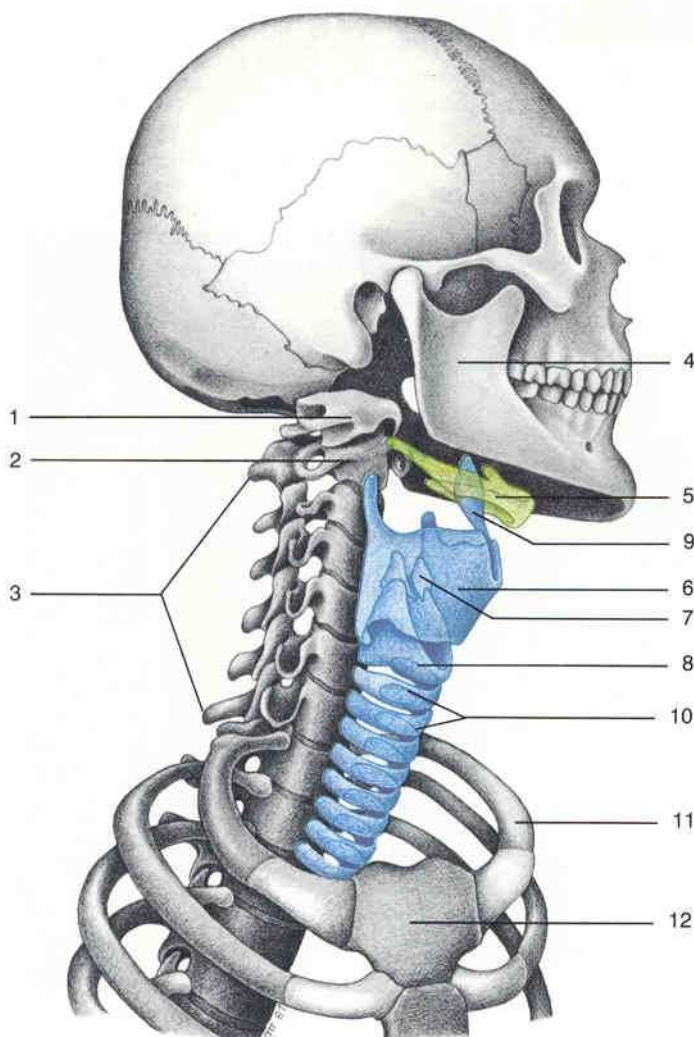
Chrzątka tarczowata (*cartilago thyroidea*) – widok z boku.

- 1 Cornu sup. (róg górny)
- 2 Tuberculum thyroideum sup. (guzek tarczowy górny)
- 3 Lamina thyroidea (blaszka tarczowa)

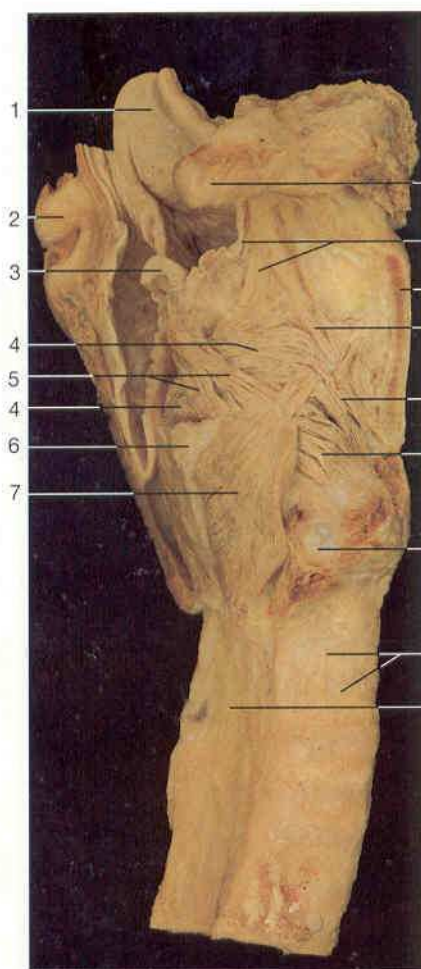
Chrzątka tarczowata – widok od przodu.

- 4 Tuberculum thyroideum inf. (guzek tarczowy dolny)
- 5 Cornu inf. (róg dolny)
- 6 Incisura thyroidea sup. (wcięcie tarczowe górne)

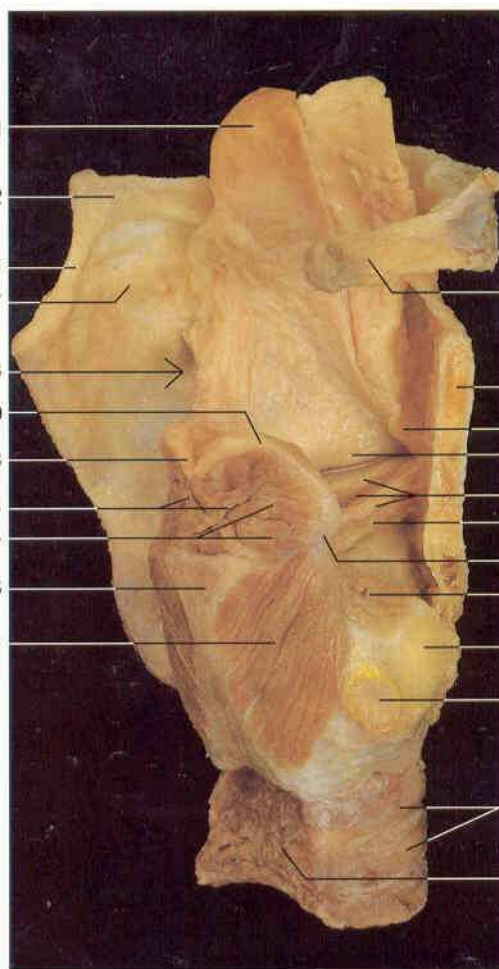
- 1 Atlas (kręgi szczytowy)
- 2 Axis (kręgi obrotowy)
- 3 Vertebrae cervicales III–VII (kręgi szyjne III–VII)
- 4 Mandibula (żuchwa)
- 5 Os hyoideum (kość gnykowa)
- 6 Cartilago thyroidea (chrzątka tarczowata)
- 7 Cartilago arytenoidea (chrzątka nalewkowata)
- 8 Cartilago cricoidea (chrzątka pierścieniowata)
- 9 Epiglottis (nagłośnia)
- 10 Cartilagine tracheales (chrząstki tchawicze)
- 11 Costa I (żebro pierwsze)
- 12 Manubrium sterni (rękojeść mostka)

Położenie krtani i kości gnykowej w stosunku do kręgosłupa szyjnego (rys. schematyczny).

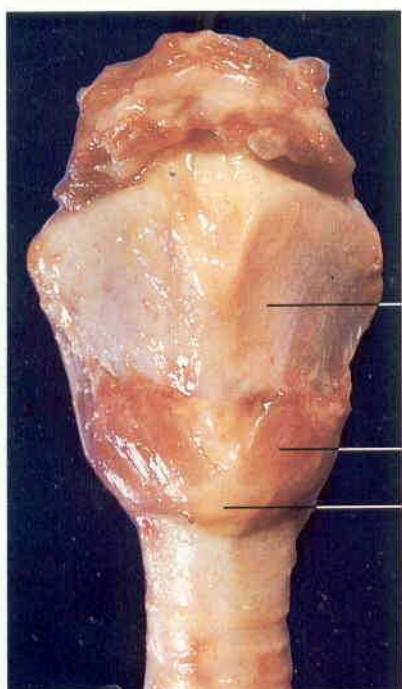
Wewnętrzne mięśnie krtani I – widok od strony grzbietowo-bocznej. Usunięto częściowo chrząstkę tarczową i mięsień tarczowo-nalewkowy.

- 1 Epiglottis (nagłośnia)
- 2 Cornu maius ossis hyoidei (róg większy k. gnykowej)

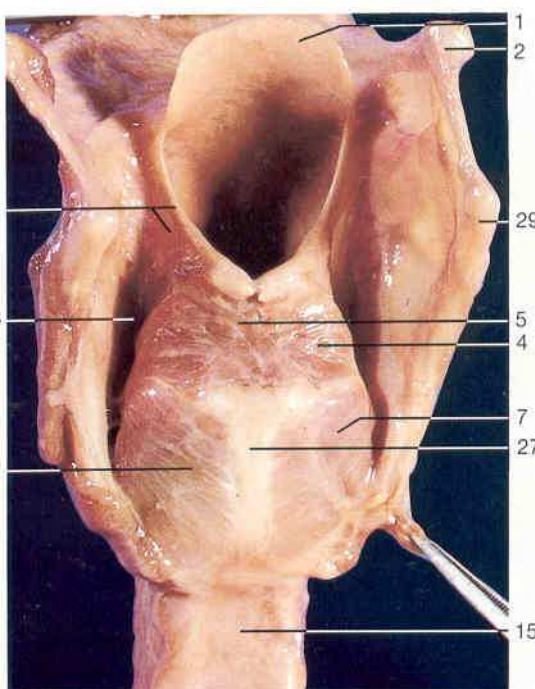

Wewnętrzne mięśnie krtani II – widok od strony grzbietowo-bocznej. Usunięto prawą połowę chrząstki tarczowej.

- 3 Cartilago corniculata – Santorini (chrząstka rożkowata)
- 4 *M. arytenoideus transversus* (m. nalewkowy poprzeczny)

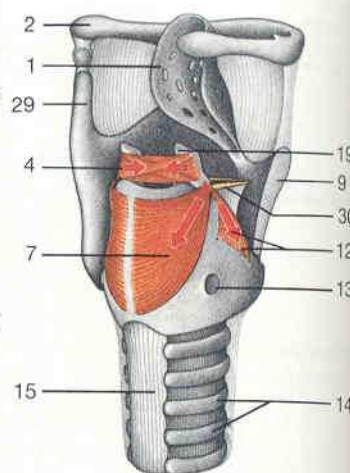

Zewnętrzne mięśnie krtani – widok od przodu.

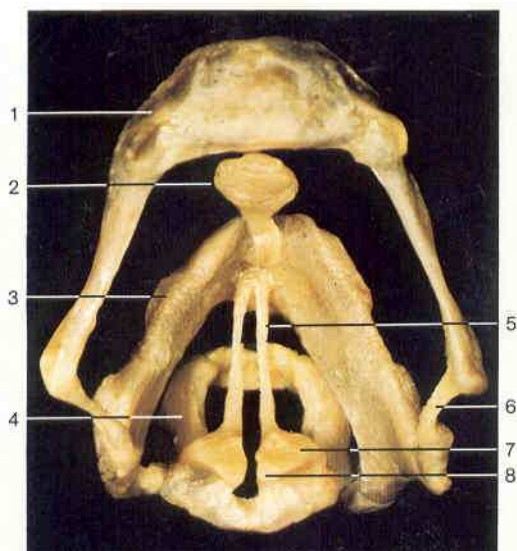

Wewnętrzne mięśnie krtani – widok od tyłu.

- 5 *M. arytenoideus obliquus* (m. nalewkowy skośny)
- 6 Lamina cartilaginis cricoideae (blaszka chrząstki pierścieniowej)
- 7 *M. cricoarytenoideus post.* (m. pierścienno-nalewkowy tylny)
- 8 Plica aryepiglottica et m. aryepiglotticus (fald nalewkowo-nagłośniowy i m. nalewkowo-nagłośniowy)
- 9 Lamina cartilaginis thyroideae (blaszka chrząstki tarczowej)
- 10 *M. thyroepiglotticus* (m. tarczowo-nagłośniowy)
- 11 *M. thyroarytenoideus lat.* (m. tarczowo-nalewkowy boczny)
- 12 *M. cricoarytenoideus lat.* (m. pierścienno-nalewkowy boczny)
- 13 Facies articularis cartilaginis thyroideae (powierzchnia stawowa chrząstki tarczowej)
- 14 Cartilagine tracheales (chrząstki tchawicze)
- 15 Pars membranacea tracheae (część błoniasta tchawicy)
- 16 Lig. thyrohyoideum (więzadło tarczowo-gnykowe)
- 17 Membrana thyrohyoidea (błona tarczowo-gnykowa)
- 18 Położenie zachyłka gruszkowatego
- 19 Cartilago arytenoidea (chrząstka nalewkowata)
- 20 Petiolus epiglottidis (szypuła nagłośni)
- 21 Plica vestibularis (fald przedsionkowy)
- 22 Plicae vocales et rima glottidis (faldy głosowe i szpara głośni)
- 23 *M. vocalis* (m. głosowy)
- 24 Articulatio cricoarytenoidea (staw pierścienno-nalewkowy)
- 25 Arcus cartilaginis cricoideae (luk chrząstki pierścieniowej)
- 26 *M. cricothyroideus* (m. pierścienno-tarczowy)
- 27 Cartilago cricoidea (chrząstka pierścieniowata)
- 28 Rec. piriformis (zachyłek gruszkowaty)
- 29 Cornu sup. cartilaginis thyroideae (róg górny chrząstki tarczowej)
- 30 Lig. vocale (więzadło głosowe)

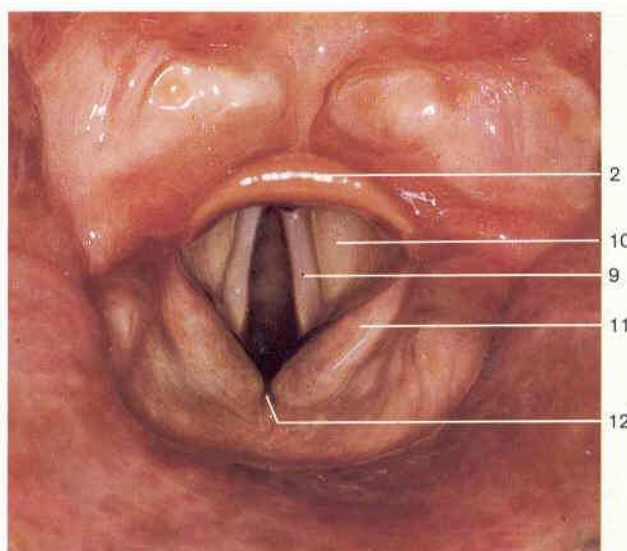
Działanie mięśni wewnętrznych krtani (rys. schematyczny).

Chrząstki krtani i więzadła głosowe (*ligamenta vocalia*) – widok od góry.

↑

- 1 *Os hyoideum* (kość gnykowa)
- 2 *Epiglottis* (nagłośnia)
- 3 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 4 *Cartilago cricoidea* (chrząstka pierścieniowata)
- 5 *Ligamentum vocale* (wieszadło głosowe)
- 6 *Lig. thyrohyoideum* (wieszadło tarczowo-gnykowe)
- 7 *Cartilago arytenoidea* (chrząstka nalewkowata)
- 8 *Cartilago corniculata* (chrząstka rożkowata)
- 9 *Plica vocalis* (fald głosowy)
- 10 *Plica vestibularis* (fald przedsionkowy)
- 11 *Plica aryepiglottica* (fald nalewkowo-nagłośniowy)
- 12 *Incisura interarytenoidea* (wcięcie międzynalewkowe)

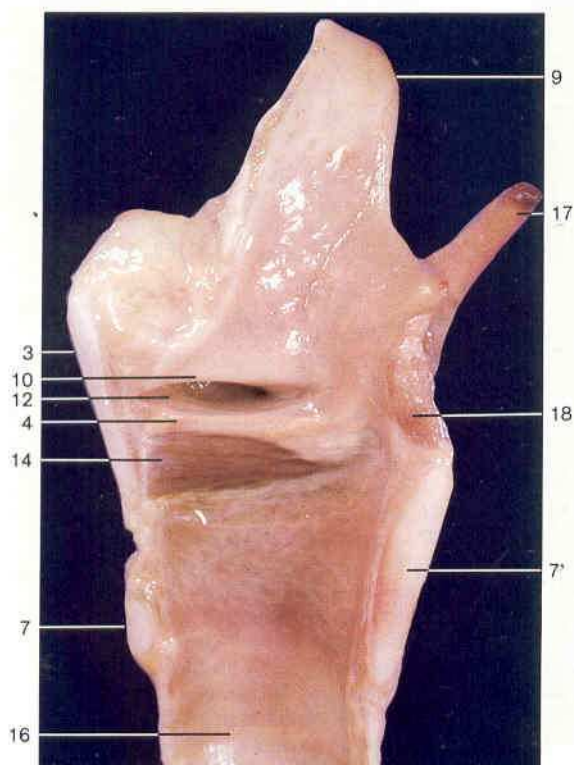

Krtąń (*larynx*) *in vivo* – widok przedsionka krtani od góry.

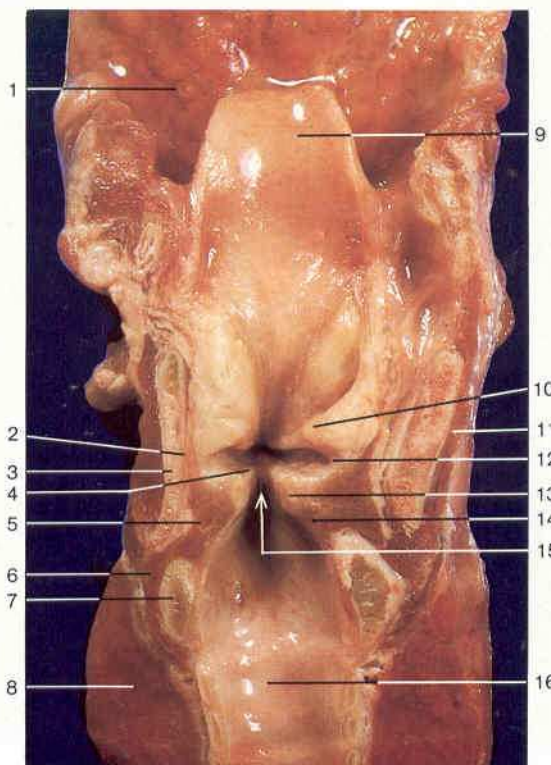
- 1 *Radix linguae* (nasada języka)
- 2 *M. thyroarytenoideus* (m. tarczowo-nalewkowy)
- 3 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 4 *Plica vocalis* (fald głosowy)
- 5 *M. cricoarytenoideus lat.* (m. pierścienno-nalewkowy boczny)
- 6 *M. cricothyroideus – pars obliqua* (m. pierścienno-tarczowy – część skośna)
- 7 *Arcus cartilaginis cricoideae* (łuk chrząstki pierścieniowatej)
- 7' *Lamina cartilaginis cricoideae* (blaszka chrząstki pierścieniowatej)

↓

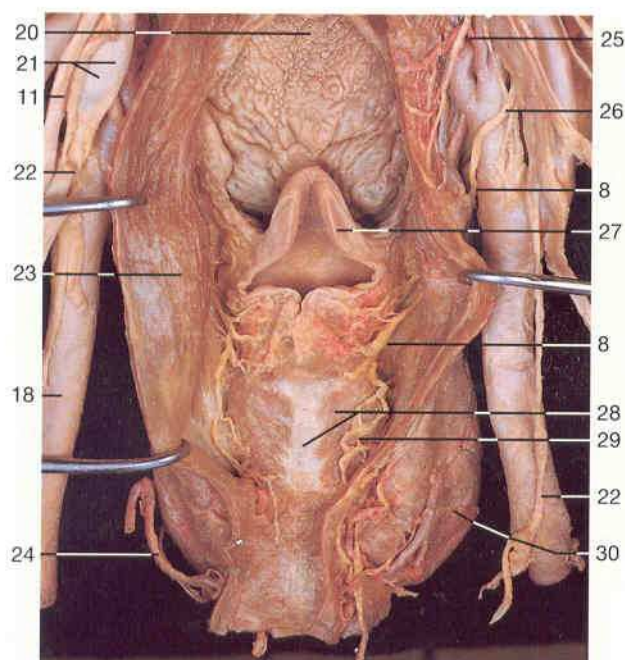
- 8 *Gl. thyroidea* (tarczycza)
- 9 *Epiglottis* (nagłośnia)
- 10 *Plica vestibularis* (fald przedsionka)
- 11 *M. thyrohyoideus* (m. tarczowo-gnykowy)
- 12 *Ventriculus laryngis* (kieszonka krtaniowa)
- 13 *Lig. vocale* (wieszadło głosowe)
- 14 *M. vocalis* (m. głosowy)
- 15 *Rima glottidis* (szpara głośni)
- 16 *Trachea* (tchawica)
- 17' *Cornu sup. cartilaginis thyroideae* (róg górny chrząstki tarczowatej)
- 18 *M. arytenoideus transversus* (m. nalewkowy poprzeczny)

Przekrój strzałkowy krtani.

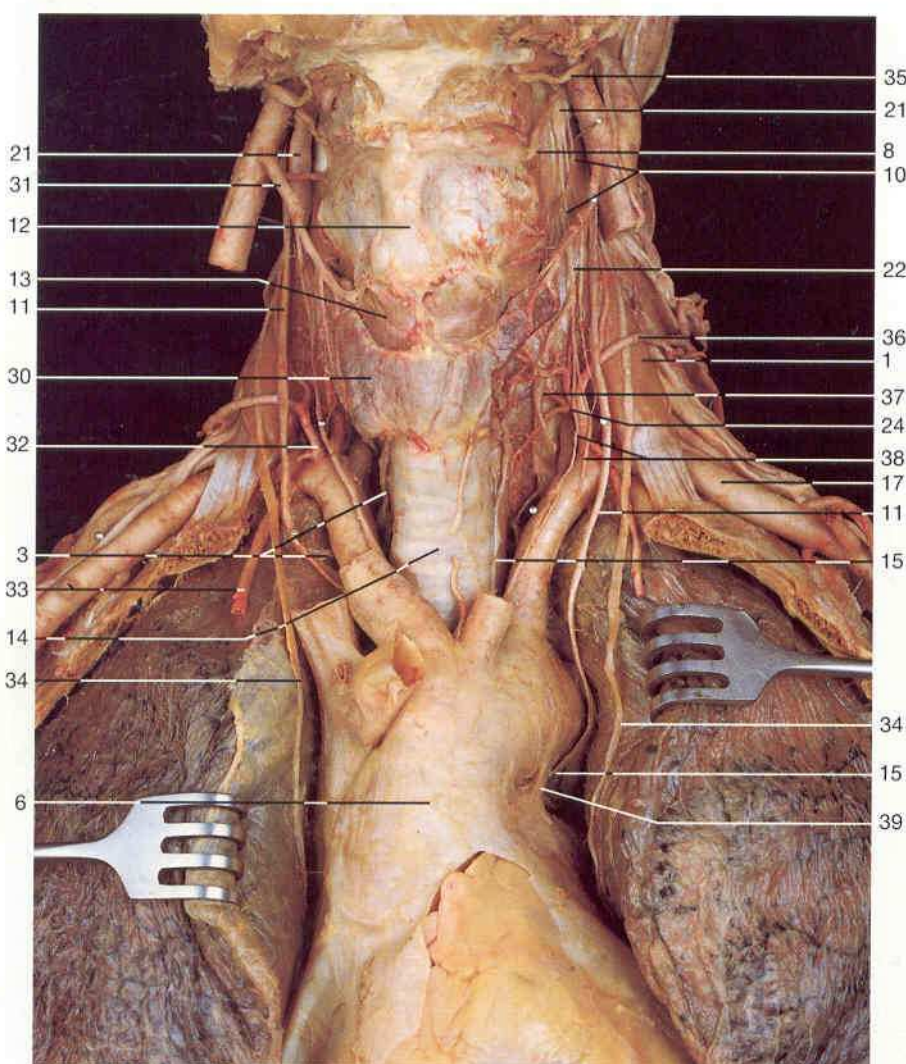
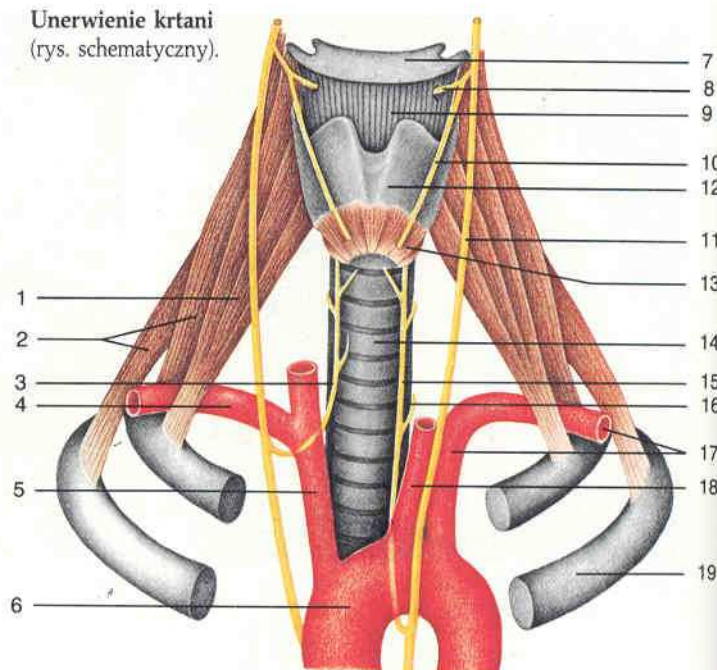

Przekrój czołowy krtani – podział piętrowy.

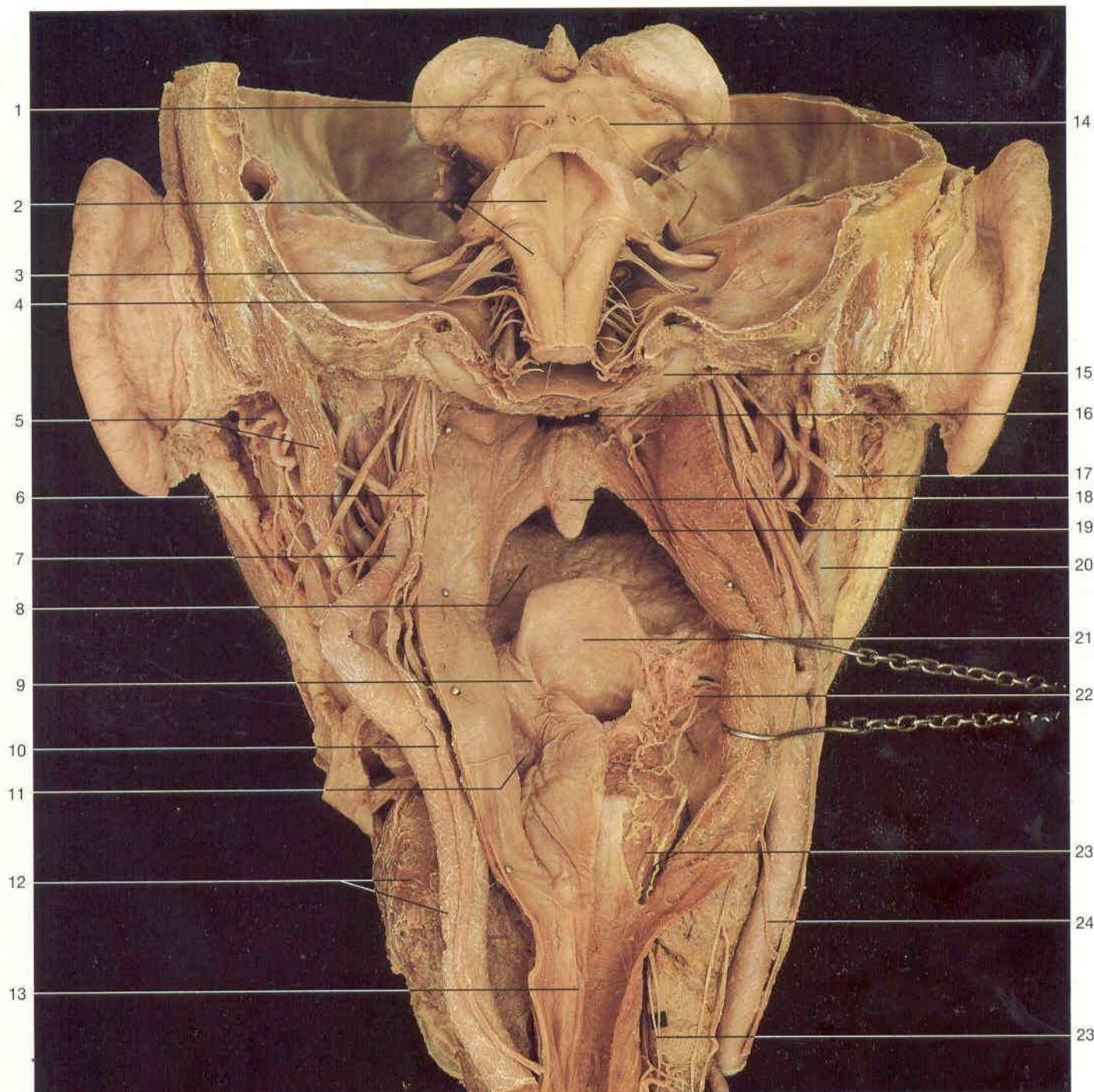
Preparat krtani (*larynx*) z nerwami – widok od strony grzbietowej. Gardło jest otwarte.

Unerwienie krtani
(rys. schematyczny).

Krtani i górna część śródpiersia. Widoczny jest nerw błędny (*n. vagus*) i nerw krtaniowy wsteczny (*n. laryngeus recurrens*).

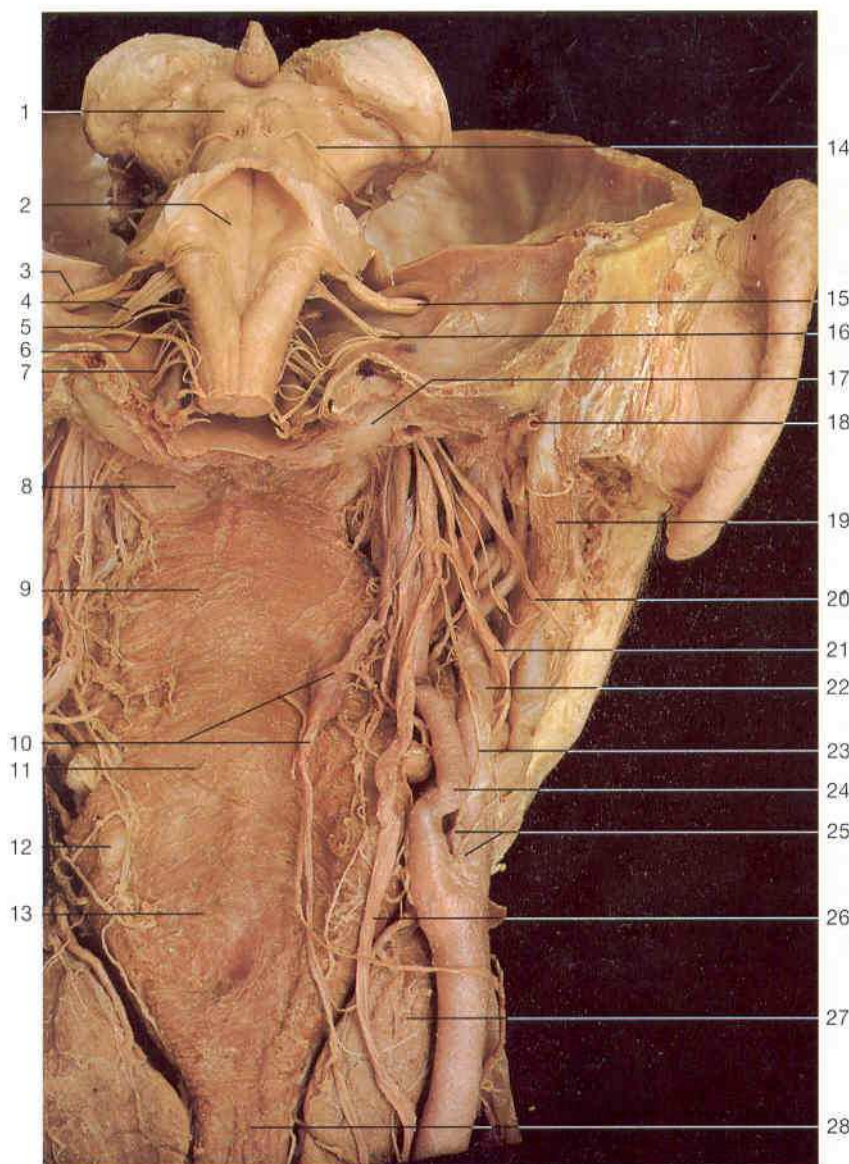
- 1 *M. scalenus ant.* (m. pochyły przedni)
- 2 *M. scalenus medius et post.* (m. pochyły środkowy i tylny)
- 3 *N. laryngeus recurrens n. vagi dext.* (n. krtaniowy wsteczny – gałąź – prawego n. błędnego)
- 4 *A. subclavia dext.* (t. podobojczykowa prawa)
- 5 *Truncus brachiocephalicus* (pień ramienno-główny)
- 6 *Arcus aortae* (łuk aorty)
- 7 *Os hyoideum* (kość gnykowa)
- 8 *R. int. n. laryngei sup.* (gałąź wewn. nerwu krtaniowego górnego)
- 9 *Membrana thyrohyoidea* (błona tarczowo-gnykowa)
- 10 *R. ext. n. laryngei sup.* (gałąź zewn. nerwu krtaniowego górnego)
- 11 *N. vagus* – X (n. błędny)
- 12 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 13 *M. cricothyroideus* (m. pierścienno-tarczowy)
- 14 *Trachea* (tchawica)
- 15 *N. laryngeus recurrens n. vagi sin.* (n. krtaniowy wsteczny – gałąź – lewego n. błędnego)
- 16 *Oesophagus* (przelyk)
- 17 *A. subclavia sin.* (t. podobojczykowa lewa)
- 18 *A. carotis communis sin.* (t. szyjna wspólna lewa)
- 19 *Costa II* (żebro drugie)
- 20 *Lingua* (język)
- 21 *Ggl. cervicale sup.* (zwój szyjny górny)
- 22 *Truncus sympatheticus* (pień współczulny)
- 23 *M. constrictor pharyngis inf.* (m. zwieracz dolny gardła)
- 24 *A. thyroidea inf.* (t. tarczowa dolna)
- 25 *N. glossopharyngeus* – IX (n. językowo-gardłowy)
- 26 *N. laryngeus sup.* (m. krtaniowy górny)
- 27 *Epiglottis* (nagłośnia)
- 28 *M. cricoarytenoideus post. et cartilago cricoidea* (m. pierścienno-nalewkowy tylny i chrząstka pierścieniowata)
- 29 *N. laryngeus recurrens* (n. krtaniowy wsteczny)
- 30 *Gl. thyroidea* (tarczycza)
- 31 *A. thyroidea sup.* (t. tarczowa górna)
- 32 *Truncus thyrocervicalis* (pień tarczowo-szyjny)
- 33 *A. thoracica int.* (t. piersiowa wewn.)
- 34 *N. phrenicus* (n. przeponowy)
- 35 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
- 36 *A. transversa cervicis* (t. poprzeczna szyi)
- 37 *Ggl. cervicale medium* (zwój szyjny środkowy)
- 38 *Rr. cardiaci cervicales inf.* (gałęzie sercowe szyjne dolne) – od pnia współczulnego
- 39 *Lig. arteriosum* (więzadło tętnicze)

Tylna jama czaszki (*cavum cranii*) z pniem mózgu, jama nosowa (*cavum nasi*) i ustna (*cavum oris*), krtąń i przełyk (*larynx et oesophagus*) – widok od tyłu. Błona śluzowa gardła po prawej stronie została częściowo usunięta.

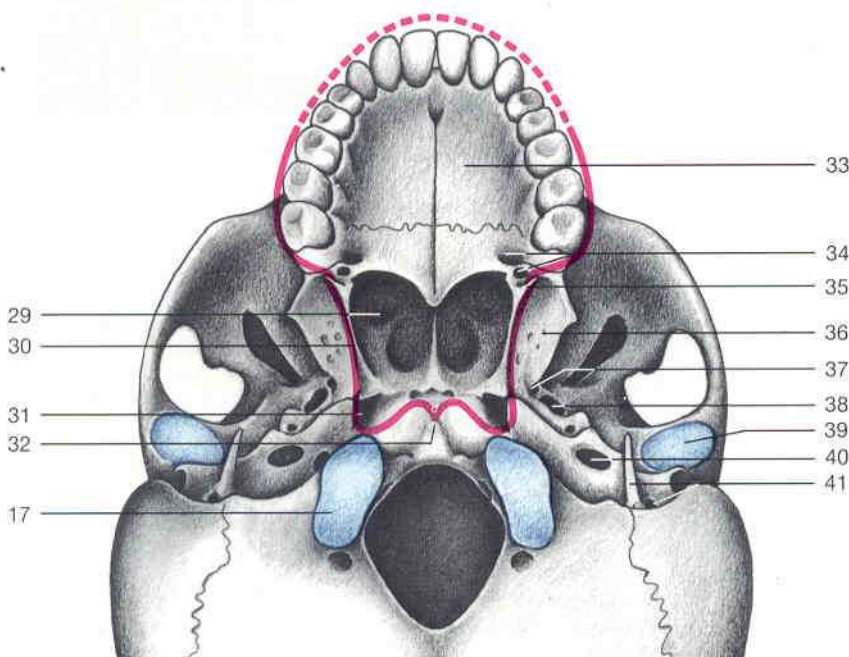
- 1 *Mesencephalon – colliculus inf.* (śródmózgowie – wzgórek dolny)
- 2 *Fossa rhomboidea et medulla oblongata* (dół równoległoboczny i rdzeń przedłużony)
- 3 *N. vestibulocochlearis – VIII et n. facialis – VII* (n. przedsionkowo-slimakowy i n. twarzowy)
- 4 *N. glossopharyngeus – IX* (n. językowo-gardłowy), *n. vagus – X* (n. błędny) et *n. accessorius – XI* (n. dodatkowy)
- 5 *A. occipitalis et venter post. m. digastrici* (t. potyliczna i brzusiec tylny m. dwubrzuścowego)
- 6 *Ggl. cervicale sup.* (zwój szyjny górny)
- 7 *A. carotis int.* (t. szyjna wewn.)
- 8 *Cavum oris – lingua* (jama ustna – język)
- 9 *Plica aryepiglottica* (fald nalewkowo-nagłośniowy)
- 10 *N. vagus – X* (n. błędny)

- 11 *Rec. piriformis* (zachylek gruszkowaty)
- 12 *Gl. thyroidea et a. carotis communis* (tarczyca i t. szyjna wspólna)
- 13 *Oesophagus* (przełyk)
- 14 *N. trochlearis – IV* (n. bloczkowy)
- 15 *Condylus occipitalis* (kłykiec potyliczny)
- 16 *Cavum nasi s. cavitas nasi* (jama nosowa), *choanae* (nozdrza tylne)
- 17 *N. accessorius – XI* (n. dodatkowy)
- 18 *Uvula et palatum molle* (języczek i podniebienie miękkie)
- 19 *Arcus palatopharyngeus* (łuk podniebienno-gardłowy)
- 20 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.)
- 21 *Epiglottis* (nagłośnia)
- 22 *N. laryngeus sup. – r. int.* (n. krtaniowy górny – gałąź wewn.)
- 23 *N. laryngeus inf.* (n. krtaniowy dolny)
- 24 *Ansa cervicalis* (pętla szyjna)

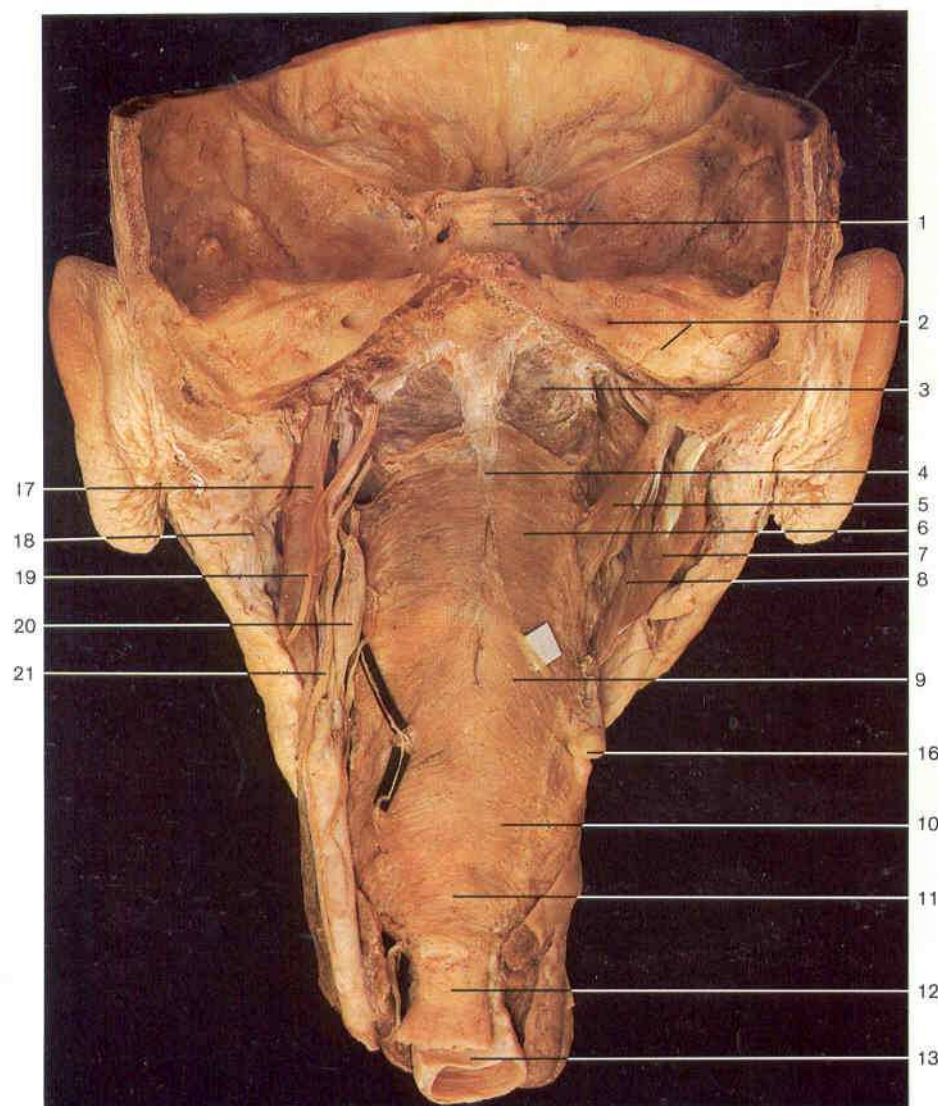

Nerwy przestrzeni przygardłowej (*spatium parapharyngeum*)
łączące się z pniem mózgu – widok od tyłu.

- 1 *Mesencephalon* – *colliculus inf.* (śródmózgowie – wzgórek dolny)
- 2 *Colliculus facialis* (wzgórek twarzowy)
– w dole równoległobocznym (*fossa rhomboidea*)
- 3 *N. vestibulocochlearis* – VIII et *n. facialis* – VII
(n. przedsionkowo-ślimakowy i n. twarzowy)
- 4 *N. glossopharyngeus* – IX (n. językowo-gardłowy)
- 5 *N. vagus* – X (n. błędny)
- 6 *N. accessorius* – XI (n. dodatkowy)
- 7 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
- 8 *Fascia pharyngobasilaris* (powieź gardłowo-podstawna)
- 9 *M. constrictor pharyngis sup.* (m. zwieracz górny gardła)
- 10 *Truncus sympatheticus et ggl. cervicale sup.*
(pień współczulny i zwój szyjny górny)
– przesunięty przysiadkowo
- 11 *M. constrictor pharyngis medius*
(m. zwieracz środkowy gardła)
- 12 *Cornu maius ossis hyoidei* (róg większy k. gnykowej)
- 13 *M. constrictor pharyngis inf.* (m. zwieracz dolny gardła)
- 14 *N. trochlearis* – IV (n. błędkowy)
- 15 *Meatus acusticus int.* (przewód słuchowy wewn.),
n. facialis – VII (n. twarzowy) et *n. vestibulocochlearis*
– VIII (n. przedsionkowo-ślimakowy)
- 16 *Foramen iugulare* (otwór szyjny): *n. glossopharyngeus*
– IX (n. językowo-gardłowy), *n. vagus* – X (n. błędny)
et *n. accessorius* – XI (n. dodatkowy)
- 17 *Condylus occipitalis* (kłykiec potyliczny)
- 18 *A. occipitalis* (t. potyliczna)
- 19 *Venter post. m. digastrici*
(brzusiec tylny m. dwubrzuścowego)
- 20 *N. accessorius* – XI (n. dodatkowy)
– część zewnątrzczaszkowa
- 21 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
– część zewnątrzczaszkowa
- 22 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.)
- 23 *R. sinus carotici* (gałąź zatoki szyjnej)
- 24 *A. carotis int.* (t. szyjna wewn.)
- 25 *Glomus caroticum* (kłębuszek szyjny)
- 26 *N. vagus* – X (n. błędny)
- 27 *Gl. thyroidea* (tarczycza)
- 28 *Oesophagus* (przełyk)
- 29 *Choanae* (nozdrza tylne)
- 30 *Lamina med. proc. pterygoidei*
(blaszka boczna wyrostka skrzydłowego)
- 31 *For. lacerum* (otwór poszarpany)
- 32 *Tuberculum pharyngeum ossis occipitalis*
(guzek gardłowy k. potylicznej)
- 33 *Palatum durum* (podniebienie twarde)
- 34 *For. palatinum maius et minus*
(otwór podniebienny większy i mniejszy)
- 35 *Hamulus pterygoideus* (haczyk skrzydłowy)
- 36 *Lamina lat. processus pterygoidei*
(blaszka boczna wyrostka skrzydłowego)
- 37 *For. rotundum* (otwór okrągły)
- 38 *For. ovale* (otwór owalny)
- 39 *Fossa mandibularis* (dół żuchwowy)
- 40 *Canalis caroticus* (kanał t. szyjnej)
- 41 *Proc. styloideus et for. stylomastoideum*
(wyrastek rylcowaty i otwór rylcowo-sutkowy)

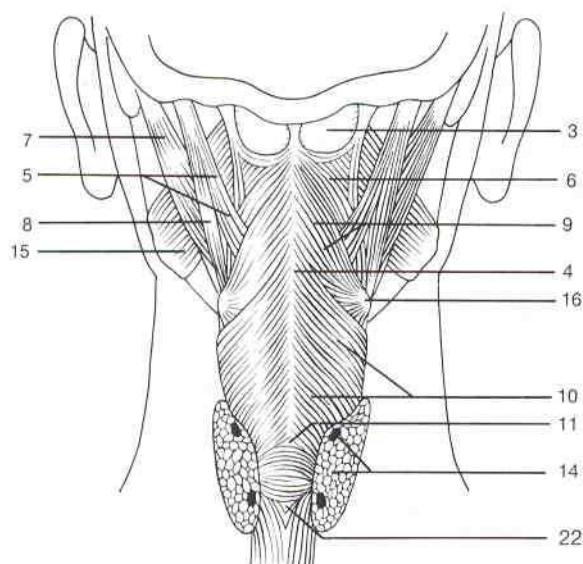

Podstawa czaszki (*basis cranii*) – widok od dołu.
Linia czerwona – linia przyczepu gardła w przedłużeniu
mięśnia policzkowego (*m. buccinator*) i mięśnia
okrężnego ust (*m. orbicularis oris*) – rys. schematyczny.

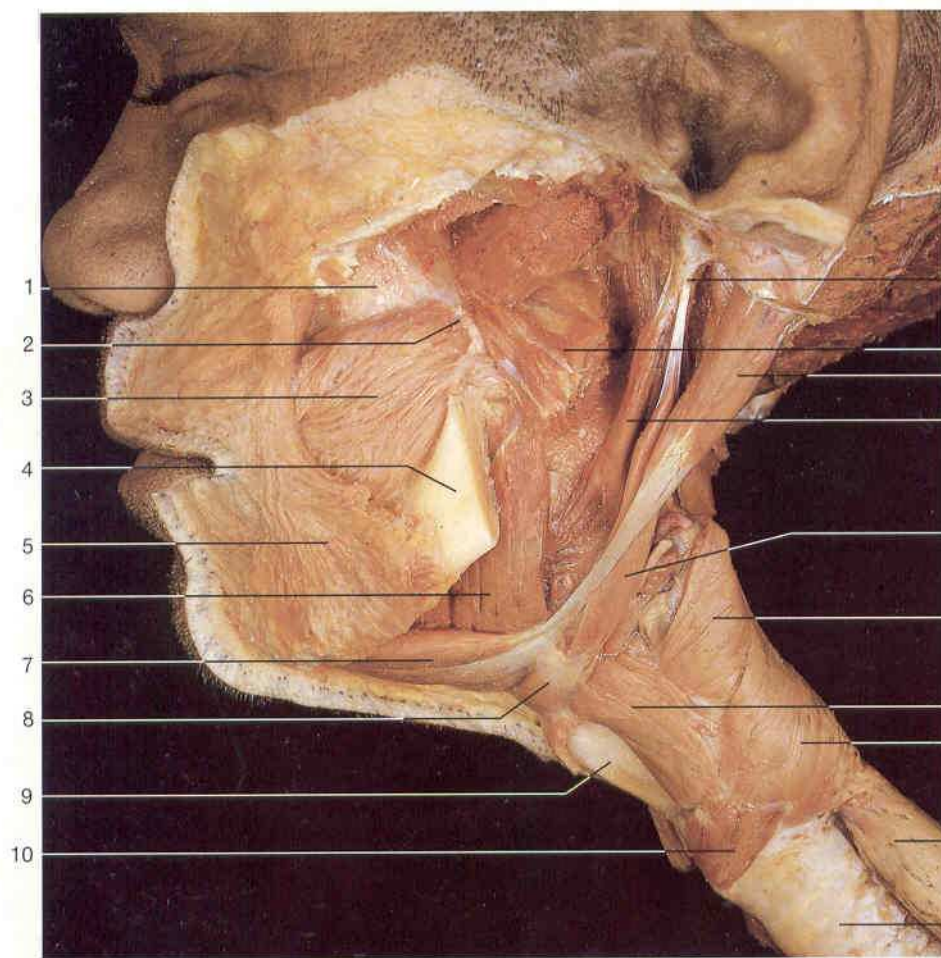
- 1 *Sella turcica* (siodło tureckie)
- 2 *Pars petrosa ossis temporalis et meatus acusticus ext.* (część skalista kości skroniowej i przewód słuchowy zewn.)
- 3 *Fascia pharyngobasilaris* (powieź gardłowo-podstawna)
- 4 *Raphe pharyngis* (szew gardła)
- 5 *M. stylopharyngeus* (m. rylcowo-gardłowy)
- 6 *M. constrictor pharyngis sup.* (m. zwieracz górny gardła)
- 7 *Venter post. m. digastrici* (brzusiec tylny m. dwubrzuścowego)
- 8 *M. stylohyoideus* (m. rylcowo-gnykowy)
- 9 *M. constrictor pharyngis medius* (m. zwieracz środkowy gardła)
- 10 *M. constrictor pharyngis inf.* (m. zwieracz dolny gardła)
- 11 Trójkąt mięśniowy Kiliana
- 12 *Oesophagus* (przełyk)
- 13 *Trachea* (tchawica)
- 14 *Gl. thyroidea et gl. parathyroidea* (gruczoł tarczowy i przytarczyczny)
- 15 *M. pterygoideus med.* (m. skrzydłowy przyśrodkowy)
- 16 *Cornu maius ossis hyoidei* (róg większy kości gnykowej)
- 17 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 18 *Gl. parotidea* (ślinianka przyuszną)
- 19 *N. accessorius – XI* (n. dodatkowy)
- 20 *Ggl. cervicale sup.* (zwój szyjny górny)
- 21 *N. vagus – X* (n. błędny)
- 22 Trójkąt Laimera

Mięśnie gardła – widok od tyłu.

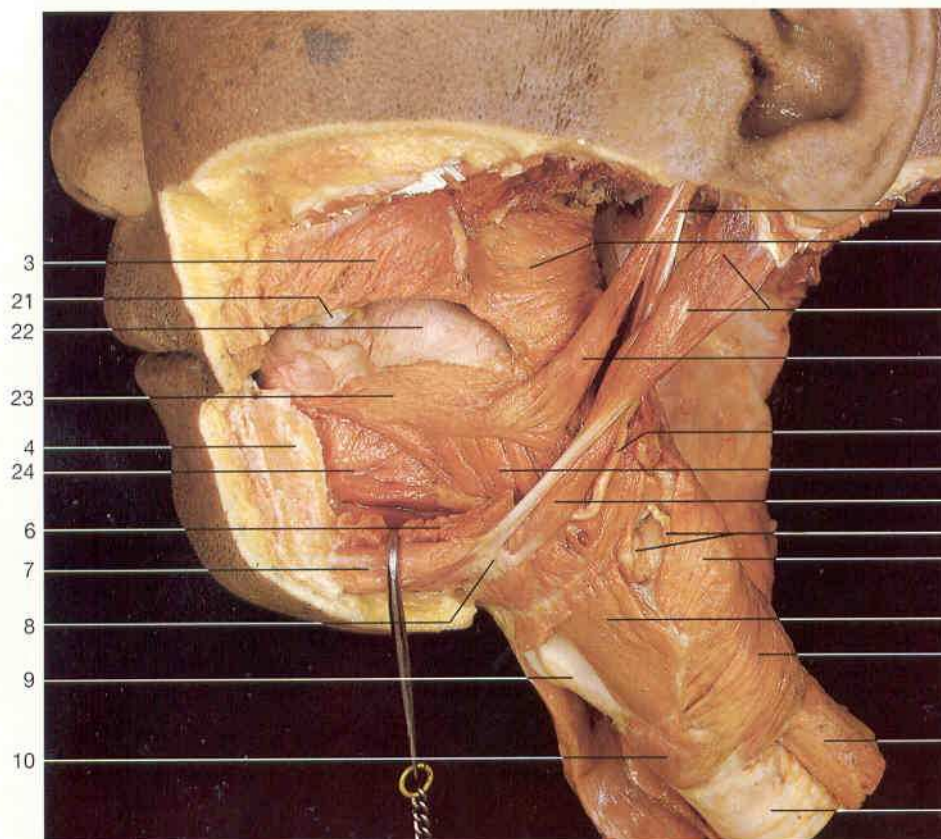
Mięśnie gardła (rys. schematyczny).

Od góry **gardło** łączy się z podstawą czaszki, u dołu przechodzi w przełyk, od przodu otwiera się do jamy ustnej, z boku przechodzi w mięsień policzkowy. W gardle warstwy mięśni okrężnych, w przeciwieństwie do uwarstwienia przewodu pokarmowego, zachodzą na siebie dachówkowato tworząc warstwę zewnętrzną, natomiast mięśnie podłużne stanowią warstwę wewnętrzną. Warstwy te, przechodząc w przełyk, zamieniają się miejscami, wskutek czego pojawiają się tutaj pola pozbawione mięśni (np. trójkąt Laimera lub Kiliana), w których mogą powstawać przepukliny lub uchyłki.

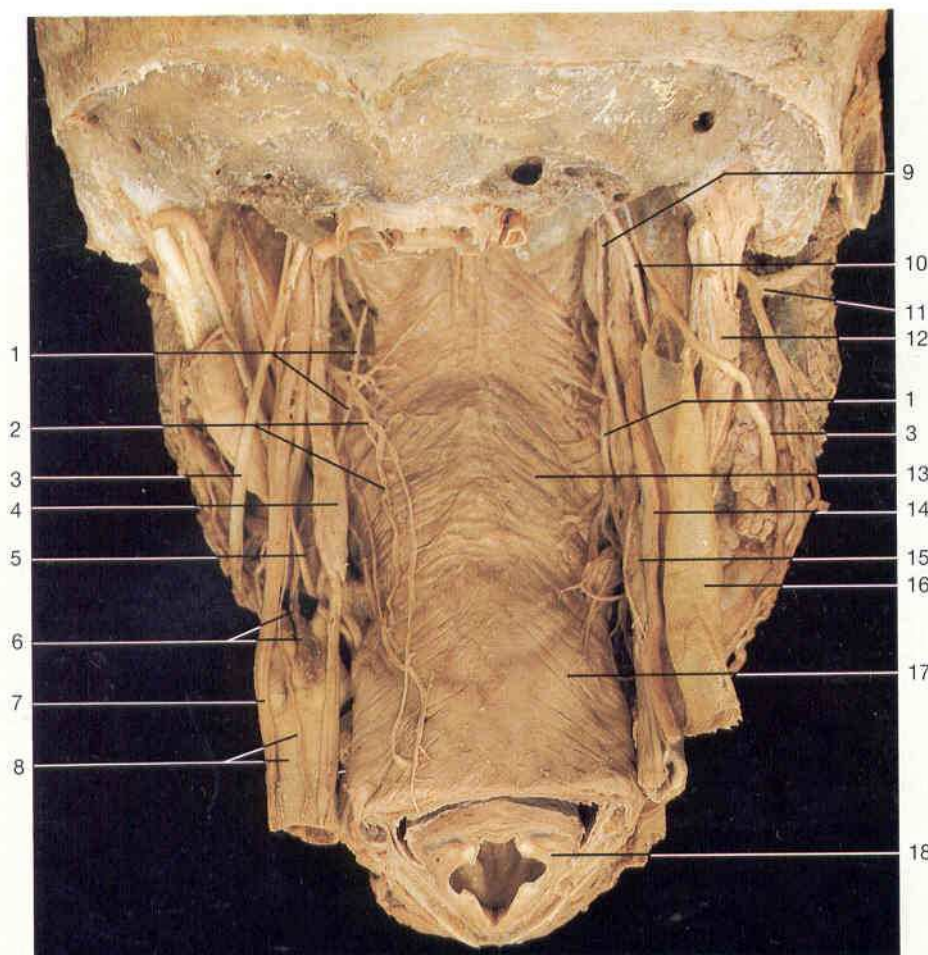

Gardło (*pharynx*) oraz mięśnie nad- i podgnykowe I (*mm. suprahyoidei* et *mm. infrahyoidei*) – widok z boku. Żuchwa (*mandibula*) jest częściowo usunięta.

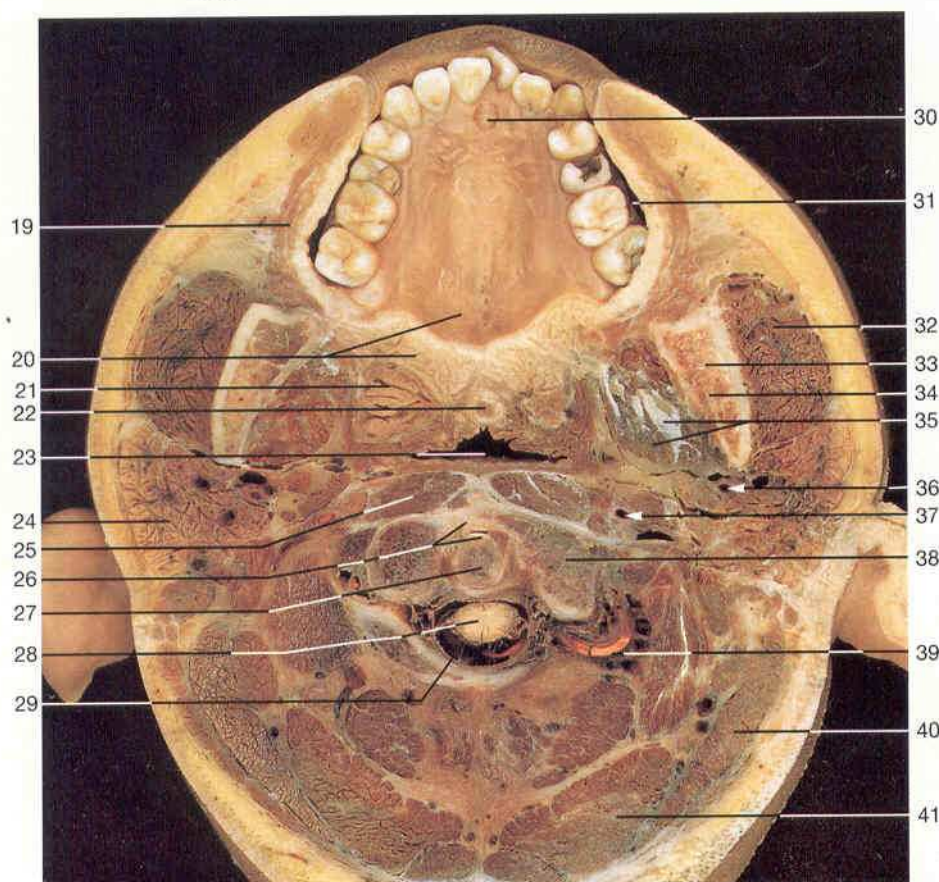
- 1 *Maxilla* (szczeka)
- 2 *Raphe pterygomandibularis* (szew skrzydłowo-żuchwowy)
- 3 *M. buccinator* (m. policzkowy)
- 4 *Mandibula* (żuchwa) – przecięta
- 5 *M. depressor anguli oris* (m. obniżacz kąta ust)
- 6 *M. mylohyoideus* (m. żuchwowo-gnykowy)
- 7 *Venter ant. m. digastrici* (brzusiec przedni m. dwubrzusowego)
- 8 *Os hyoideum* (k. gnykowa)
- 9 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 10 *M. cricothyroideus* (m. pierścienno-tarczowy)
- 11 *Proc. styloideus* (wyrostek rylcowaty)
- 12 *M. pterygoideus med.* (m. skrzydłowy przyśrodkowy) – przecięty
- 13 *Venter post. m. digastrici* (brzusiec tylny m. dwubrzusowego)
- 14 *M. styloglossus* (m. rylcowo-językowy)
- 15 *M. stylohyoideus* (m. rylcowo-gnykowy)
- 16 *M. constrictor pharyngis medius* – *pars thyropharyngea* (m. zwieracz środkowy gardła – część tarczowo-gardłowa)
- 17 *M. thyrohyoideus* (m. tarczowo-gnykowy)
- 18 *M. constrictor pharyngis inf.* – *pars cricopharyngea* (m. zwieracz dolny gardła – część pierścienno-gardłowa)
- 19 *Oesophagus* (przełyk)
- 20 *Trachea* (tchawica)
- 21 Pierwszy ząb trzonowy szczęki
- 22 *Lingua* (język)
- 23 *M. longitudinalis linguae* (m. podłużny języka)
- 24 *M. genioglossus* (m. bródkowo-językowy)
- 25 *M. constrictor pharyngis sup.* (m. zwieracz górny gardła)
- 26 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
- 27 *M. hyoglossus* (m. gnykowo-językowy)
- 28 *N. laryngeus sup. et a. laryngea sup.* (n. krtaniowy górny i t. krtaniowa góma)

Gardło oraz mięśnie nad- i podgnykowe II. Jama ustna (*cavum oris*) została otwarta.

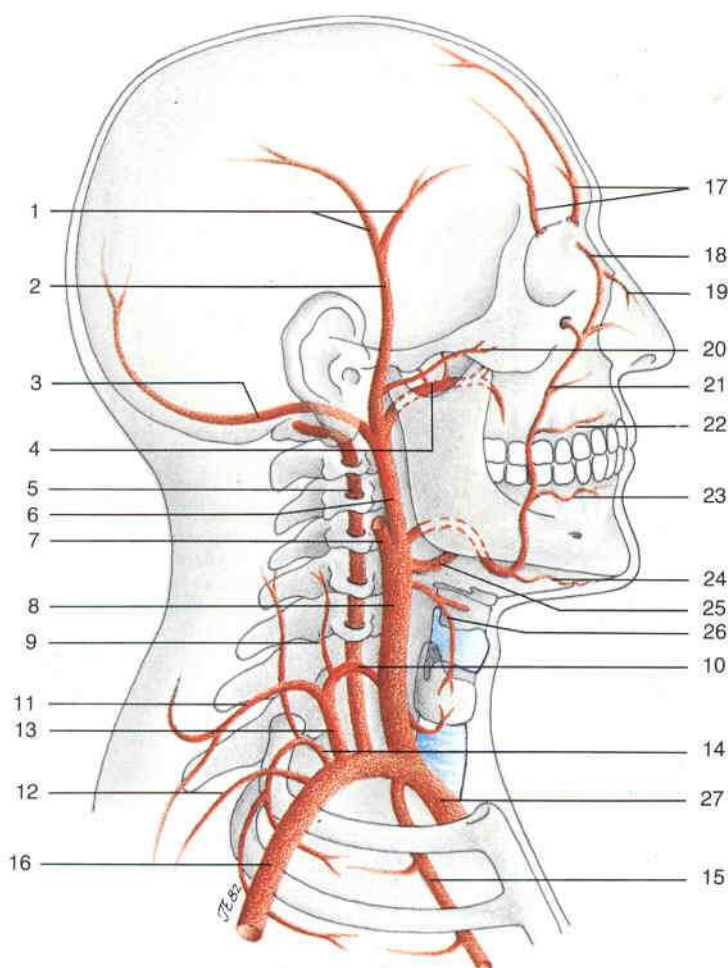

Przestrzeń za- i przygardłowa (*spatium retro- et parapharyngeum*)
– widok od strony grzbietowej.

Przekrój poprzeczny szyi na wysokości kręgu szczytowego (*atlas*) – widok od dołu.

- 1 *A. pharyngea ascendens*
(t. gardłowa wstępująca)
- 2 *Plexus pharyngeus* (splot gardłowy)
- 3 *N. accessorius* – XI (n. dodatkowy)
- 4 *Ggl. cervicale sup. trunci sympathetici*
(zwój szyjny górny pnia współczulnego)
- 5 *N. laryngeus sup.* (n. krtaniowy górny)
- 6 *Glomus caroticum et r. sinus carotici*
(kłębuszek szyjny i gałąź zatoki szyjnej)
- 7 *N. vagus sin.* – X (n. błędny lewy)
- 8 *A. carotis communis et r. cardiacus cervicalis sup. n. vagi* (t. szyjna wspólna i gałąź sercowa szyjna górna n. błędnego)
- 9 *N. glossopharyngeus* – IX
(n. językowo-gardłowy)
- 10 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
- 11 *N. facialis* – VII (n. twarzowy)
- 12 *Venter post. m. digastrici*
(brzusiec tylny m. dwubrzuścowego)
- 13 *M. constrictor pharyngis medius*
(m. zwieracz środkowy gardła)
- 14 *N. vagus dext.* – X (n. błędny prawy)
- 15 *Truncus sympatheticus*
(pień współczulny)
- 16 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 17 *M. constrictor pharyngis inf.*
(m. zwieracz dolny gardła)
- 18 *Larynx* (krtąń)
- 19 *M. buccinator* (m. policzkowy)
- 20 *Palatum molle et gll. palatinae*
(podniebienie miękkie i gruczoły podniebienne)
- 21 *Tonsilla palatina* (migdałek podniebienny)
- 22 *Uvula* (języczek)
- 23 *Pharynx* (gardło)
- 24 *Glandula parotidea* (ślinianka przyuszna)
- 25 *M. longus capitis* (m. długi głowy)
- 26 *Articulatio atlantoaxialis mediana, arcus ant. atlantis*
(staw szczytowo-obrotowy pośrodkowy, łuk przedni kręgu szczytowego)
- 27 *Dens axis* (zab kręgu obrotowego)
- 28 *Medulla spinalis* (rdzeń kręgowy)
- 29 *Dura mater* (opona twarda)
- 30 *Papilla incisiva* (brodawka przysieczna)
- 31 *Vestibulum oris*
(przedsionek jamy ustnej)
- 32 *M. masseter* (m. żwacz)
- 33 *Mandibula* (żuchwa)
- 34 *Canalis mandibulae* (kanał żuchwy),
n., a. et v. alveolaris inf.
(n., t. i ż. zębodołowa dolna)
- 35 *M. pterygoideus med.*
(m. skrzydłowy przyśrodkowy)
- 36 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.)
- 37 *A. carotis int.* (t. szyjna wewn.)
- 38 *Atlas* (krąg szczytowy)
- 39 *A. vertebralis* (t. kręgowa)
- 40 *M. splenius capitis* (m. płatowy głowy)
- 41 *M. semispinalis capitis*
(m. półkolcowy głowy)

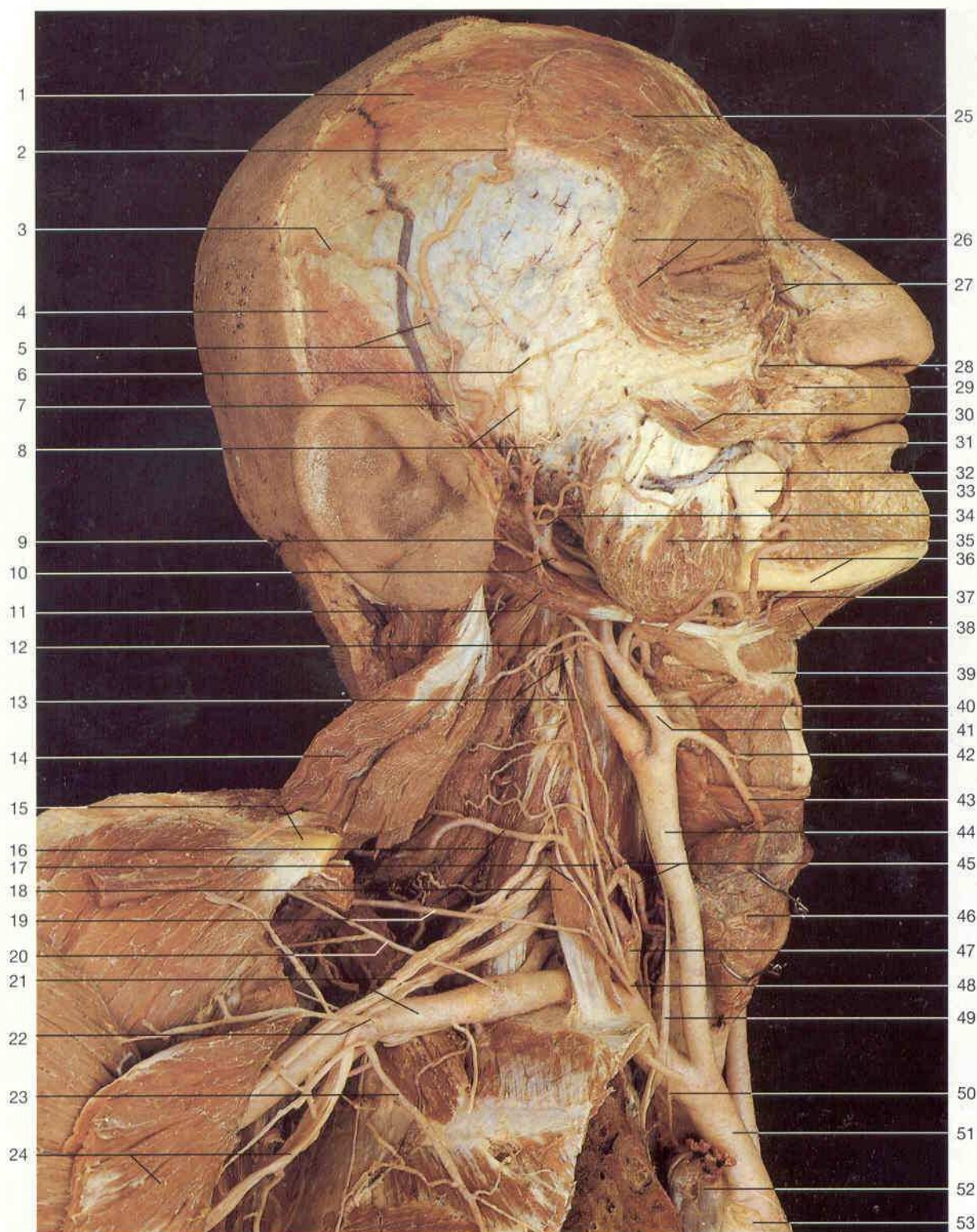

Gałęzie najważniejszych tętnic głowy i szyi (rys. schematyczny).

- 1 *R. frontalis et parietalis a. temporalis superf.*
(gałąź czołowa i ciemieniowa t. skroniowej powierzchownej)
- 2 *A. temporalis superf.* (t. skroniowa powierzchowna)
- 3 *A. occipitalis* (t. potyliczna)
- 4 *A. maxillaris* (t. szczękowa)
- 5 *A. vertebralis* (t. kręgową)
- 6 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.)
- 7 *A. carotis int.* (t. szyjna wewn.) – przecięta
- 8 *A. carotis communis* (t. szyjna wspólna)
- 9 *A. cervicalis ascendens* (t. szyjna wstępująca)
- 10 *A. thyroidea inf.* (t. tarczowa dolna)
- 11 *A. transversa cervicis*
t. poprzeczna szyi – z 2 gałęziami:
a. *cervicis superf.* et *a. scapularis descendens*
(t. szyjna powierzchowna i t. łopatkowa zstępująca)
- 12 *A. suprascapularis* (t. nadłopatkowa)
- 13 **Truncus thyrocervicalis** (pień tarczowo-szyjny)
- 14 **Truncus costocervicalis** (pień żebrowo-szyjny) – z 2 gałęziami:
a. *cervicalis profunda* (t. szyjna głęboka)
et *a. intercostalis suprema* (t. międzyżebrowa najwyższa)
- 15 *A. thoracica int.* (t. piersiowa wewn.)
- 16 *A. axillaris* (t. pachowa)
- 17 *A. supraorbitalis.* et *a. supratrochlearis*
(t. nadoczołowa i t. nadbłoczkowa)
- 18 *A. angularis* (t. kątowna)
- 19 *A. dorsalis nasi* (t. grzbietowa nosa)
- 20 *A. transversa faciei* (t. poprzeczna twarzy)
- 21 *A. facialis* (t. twarzowa)
- 22 *A. labialis sup.* (t. wargowa górna)
- 23 *A. labialis inf.* (t. wargowa dolna)
- 24 *A. submentalis* (t. podbródkowa)
- 25 *A. lingualis* (t. językowa)
- 26 *A. thyroidea sup.* (t. tarczowa górna)
- 27 **Truncus brachiocephalicus** (pień ramienno-głowy)

do strony 165 →

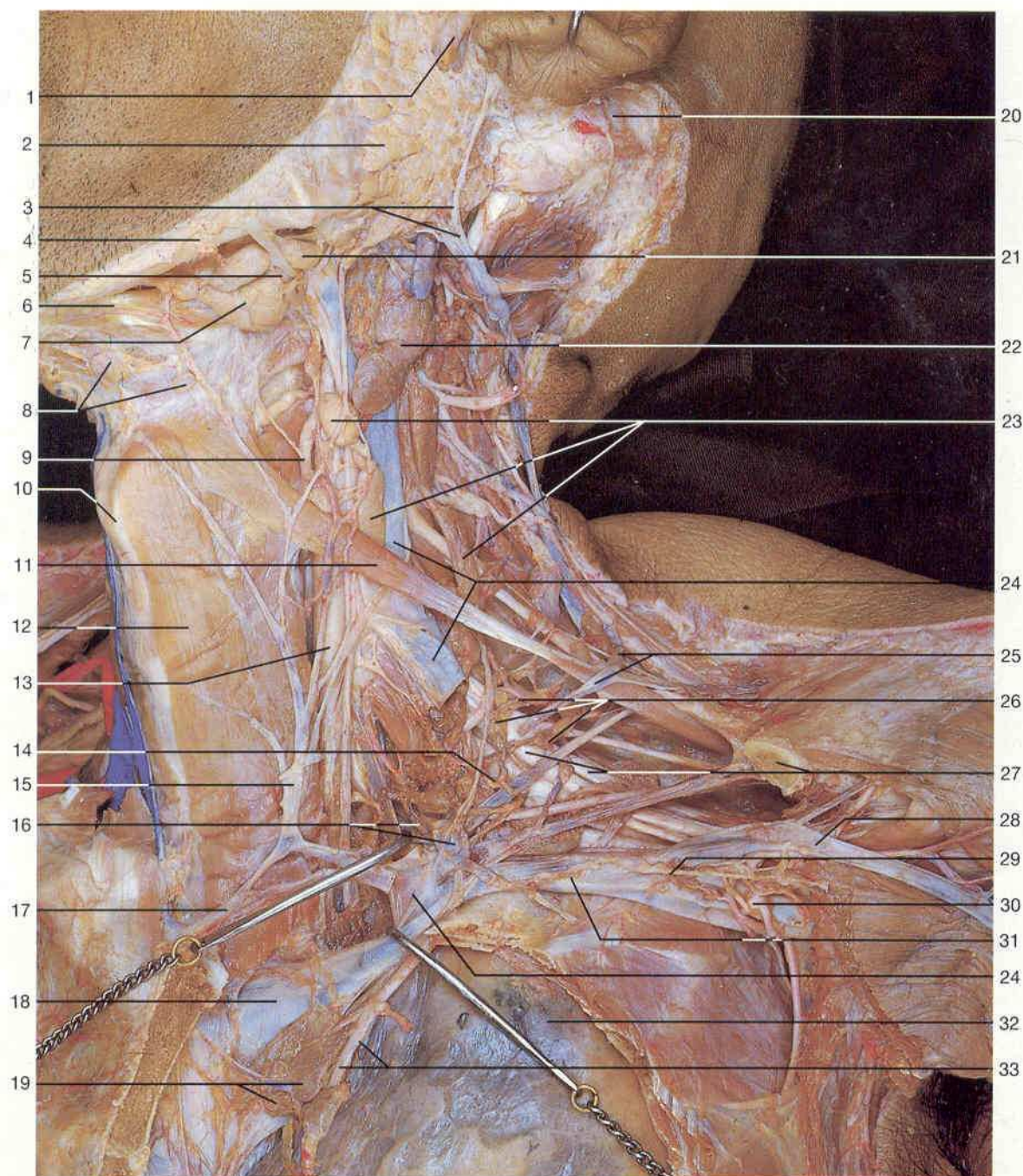
- 1 *Galea aponeurotica* (czepiec ścięgnisty)
- 2 *R. frontalis* (gałąź czołowa)
- 3 *R. parietalis* (gałąź ciemieniowa)
- 4 *M. auricularis sup.* (m. uszny górny)
- 5 *A. et v. temporalis superf.* (t. i ż. skroniowa powierzchowna)
- 6 *A. temporalis media* (t. skroniowa środkowa)
- 7 *N. auriculotemporalis* (n. uszno-skroniowy)
- 8 *Plexus parotideus n. facialis* – VII (splot przuszczyzny n. twarzowego)
- 9 *N. facialis* – VII (n. twarzowy)
- 10 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewnętrzna) – w dole zażuchwowym
- 11 *Venter post. m. digastrici* (brzusiec tylny m. dwubrzuścowego)
- 12 *A. sternocleidomastoidea* (t. mostkowo-obojęzyczkowo-sutkowa)
- 13 *Truncus sympatheticus* et *ggl. cervicale sup.*
(pień współczulny i zwój szyjny górny)
- 14 *M. sternocleidomastoideus*
(m. mostkowo-obojęzyczkowo-sutkowy)
– przecięty i odchylony do tyłu
- 15 *Clavicula* (obojęzyczek) – przepiłowany
- 16 *A. transversa cervicis* (t. poprzeczna szyi)
- 17 *A. cervicalis ascendens* et *n. phrenicus*
(t. szyjna wstępująca i n. przeponowy)
- 18 *M. scalenus ant.* (m. pochyły przedni)
- 19 *A. suprascapularis* (t. nadłopatkowa)
- 20 *A. scapularis descendens* (t. łopatkowa zstępująca)
- 21 *Plexus brachialis* et *a. axillaris* (splot ramienny i t. pachowa)
- 22 *A. thoracoacromialis* (t. piersiowo-barkowa)
- 23 *A. thoracica lat.* (t. piersiowa boczna)
- 24 *N. medianus* et *m. pectoralis minor* (n. pośrodkowy – przesunięty,
i m. piersiowy mniejszy – odchylony do tyłu)
- 25 *Venter frontalis m. occipitofrontalis*
(brzusiec czołowy m. potyliczno-czołowego)
- 26 *Pars orbitalis m. occipitofrontalis*
(część oczodołowa m. potyliczno-czołowego)
- 27 *A. et v. angularis* (t. i ż. kątowna)
- 28 *A. facialis* (t. twarzowa)
- 29 *A. labialis sup.* (t. wargowa górna)
- 30 *M. zygomaticus maior* (m. jarzmowy większy)
- 31 *A. labialis inf.* (t. wargowa dolna)
- 32 *Ductus parotideus* (przewód ślinianki przyusznej)
- 33 *Corpus adiposum buccae* (ciało tłuszczowe policzka) – Bichat
- 34 *A. maxillaris* (t. szczękowa)
- 35 *M. masseter* (m. żwacz)
- 36 *A. facialis et mandibula* (t. twarzowa i żuchwa)
- 37 *A. submentalis* (t. podbródkowa)

Główne gałęzie tętnic głowy i szyi – widok z boku. Przednia część klatki piersiowej i obojczyk (*clavicula*) zostały częściowo usunięte. Mięśnie klatki piersiowej (*mm. thoracis*) i łopatkę (*scapula*) lekko odsunięto do tyłu dla uwidocznienia tętnicy podobojczykowej (*a. subclavia*) i tętnicy pachowej (*a. axillaris*).

- 38 *Venter ant. m. digastrici*
(brzusiec przedni m. dwubrzuścowego)
- 39 *Os hyoideum* (kość gnykowa)
- 40 *A. carotis int.* (t. szyjna wewn.)
- 41 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.)
- 42 *A. laryngea sup.* (t. krtaniowa górna)
- 43 *A. thyroidea sup.* (t. tarczowa górna)
- 44 *A. carotis communis* (t. szyjna wspólna)
- 45 *Ansa thyroidea trunci sympathetici et a. thyroidea inf.*
(pętla tarczowa pnia współczulnego i t. tarczowa dolna)

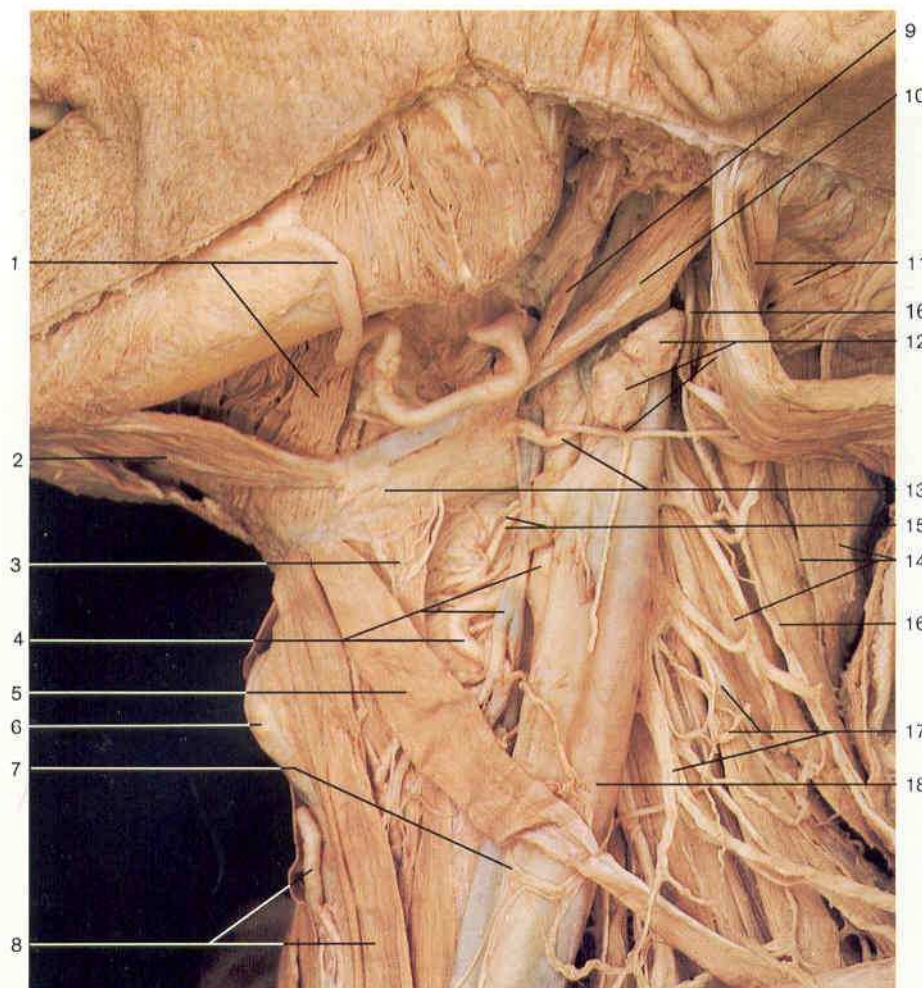
- 46 *Gl. thyroidea – lobus dext.* (tarczycza – płac prawy)
- 47 *A. vertebralis* (t. kręgowca)
- 48 *Truncus thyrocervicalis* (pień tarczowo-szyjny)
- 49 *N. vagus – X* (n. błędny)
- 50 *Ansa subclavia trunci sympathetici*
(pętla podobojczykowa pnia współczulnego)
- 51 *Truncus brachiocephalicus*
(pień ramienno-główny)
- 52 *V. cava sup.* (żyła główna dolna) – przecięta
- 53 *Arcus aortae* (łuk aorty)

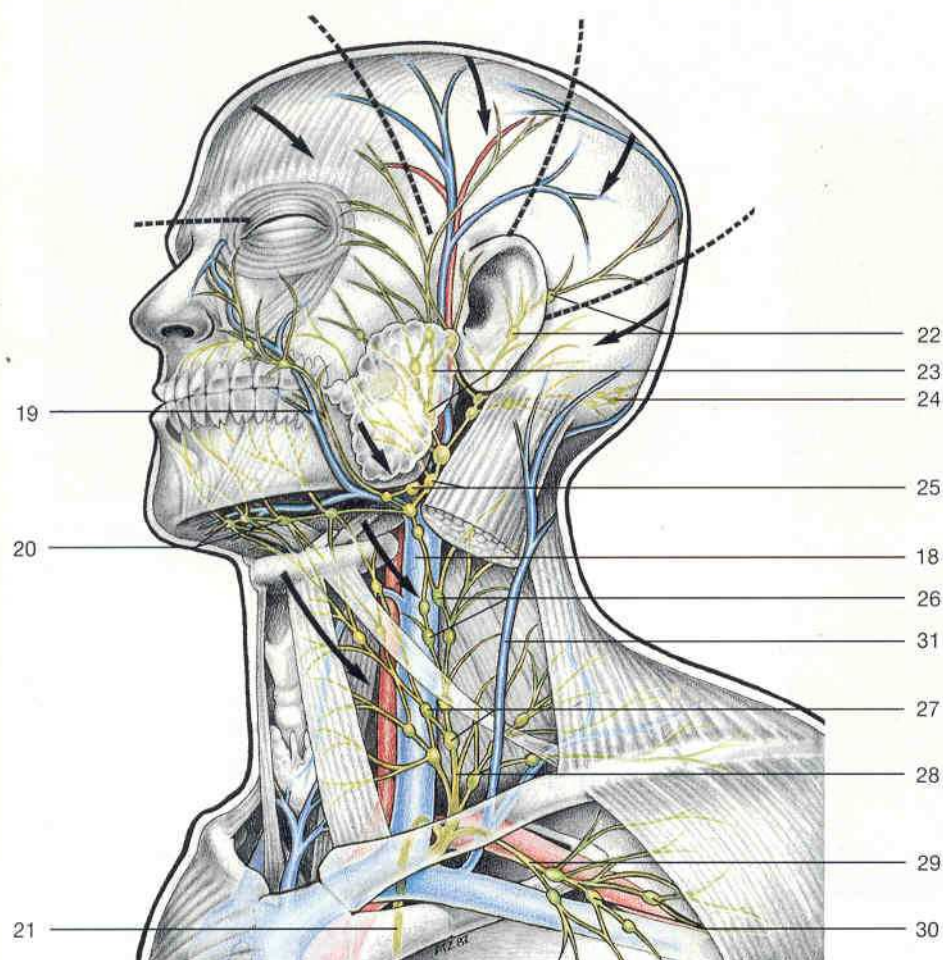
Naczynia chłonne (*vasa lymphatica*) i węzły chłonne szyjne (*nodi lymphatici cervicales*) – widok strony lewej od przodu z boku. Mięsień mostkowo-obojczykowo-sutkowy i przednią ścianę klatki piersiowej częściowo usunięto. Żyła szyjna wewnętrzna jest przecięta i odsunięta do przodu dla pokazania ujścia przewodu piersiowego.

- 1 *Nodi lymphatici parotidei superf.*
(węzły chłonne przyusznicze powierzchowne)
- 2 *Gl. parotidea* (ślinianka przyuszna)
- 3 *N. auricularis magnus* (n. uszny wielki)
- 4 *Mandibula* (żuchwa)
- 5 *V. facialis* (ż. twarzowa)
- 6 *Venter ant. m. digastrici* (brzusiec przedni m. dwubrzuścowego)
- 7 *Gl. submandibularis* (ślinianka podżuchwowa)
- 8 *Nodi lymphatici submentales* (węzły chłonne podbródkowe)
- 9 *A. thyroidea sup.* (t. tarczowa górna)
- 10 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 11 *M. omohyoideus* (m. łopatkowo-gnykowy)
- 12 *M. sternohyoideus* (m. mostkowo-gnykowy)
- 13 *A. carotis communis* (t. szyjna wspólna)
- 14 *Nodi lymphatici iugulares lat.* (węzły chłonne szyjne boczne)
- 15 *V. iugularis ant.* (ż. szyjna przednia)
- 16 *Ductus thoracicus* (przewód piersiowy)
- 17 *Arcus venosus iugularis* (łuk żylny nadmostkowy)
- 18 *V. brachiocephalica sin.* (ż. ramiennie-głowowa lewa)

- 19 *Nodi lymphatici mediastinales ant.*
(węzły chłonne śródpiersiowe przednie)
- 20 *Nodi lymphatici infraauriculares* (węzły chłonne podmażżowinowe)
- 21 *Nodi lymphatici submandibulares* (węzły chłonne podżuchwowe)
- 22 *Nodi lymphatici cervicales superf.* (węzły chłonne szyjne powierzchowne)
- 23 *Nodi lymphatici iugulodigastricus et truncus iugularis*
(węzły chłonne szyjno-dwubrzuścowe i pień szyjny)
- 24 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 25 *V. iugularis ext.* (ż. szyjna zewn.)
- 26 *Nodi lymphatici iuguloomohyoideus*
(węzły chłonne szyjno-łopatkowo-gnykowe)
- 27 *Plexus brachialis* (splot ramienny)
- 28 *V. cephalica* (ż. głowowa)
- 29 *Truncus subclavius* (pień podobojczykowy)
- 30 *Nodi lymphatici infraclaviculares*
(węzły chłonne podobojczykowe)
- 31 *V. subclavia* (ż. podobojczykowa)
- 32 *Pulmo* (płuco)
- 33 *V. et a. thoracica int.* (ż. i t. piersiowa wewn.)

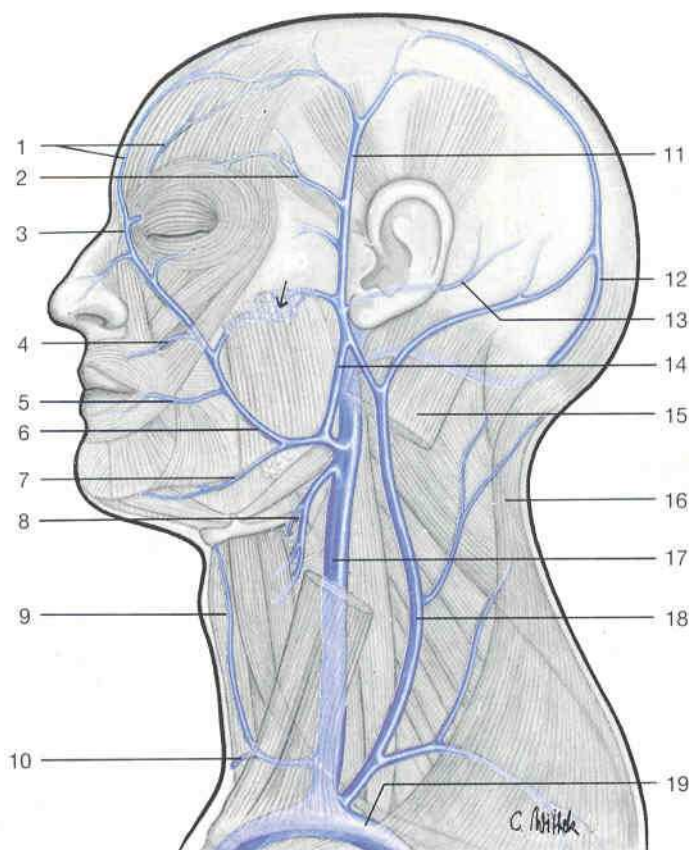

Trójkąt szyi boczny (*trigonum colli lat.*) – warstwa powierzchowna.

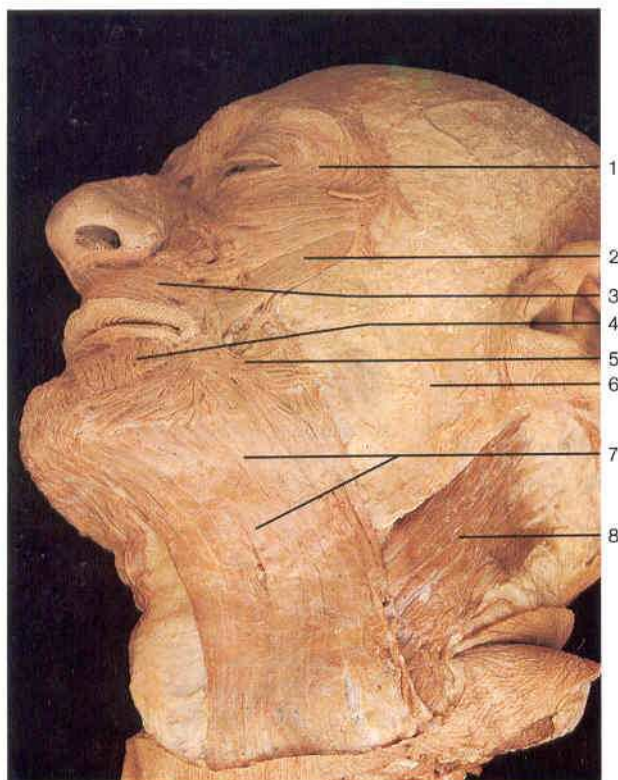
- 1 *A. facialis* et *m. mylohyoideus*
(t. twarzowa i m. żuchwowo-gnykowy)
- 2 *M. digastricus* – *venter ant.*
(m. dwubrzuścowy – brzusiec przedni)
- 3 *M. thyrohyoideus* (m. tarczowo-gnykowy)
- 4 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.),
a. et v. *thyroidea sup.*
(t. i ż. tarczowa górna)
- 5 *M. omohyoideus* – *venter sup.*
(m. łopatkowo-gnykowy – brzusiec górny)
- 6 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 7 *Ansa cervicalis* (pętla szyjna)
- 8 *A. thyroidea sup.* et *m. sternohyoideus*
(t. tarczowa górna i m. mostkowo-gnykowy)
- 9 *M. stylohyoideus* (m. rylcowo-gnykowy)
- 10 *M. digastricus* – *venter post.*
(m. dwubrzuścowy – brzusiec tylny)
- 11 *M. sternocleidomastoideus*
(m. mostkowo-obończykowo-sutkowy)
– przesunięty do tyłu
- 12 **Nodi lymphatici cervicales superf.**
(węzły chłonne szyjne powierzchowne)
et a. *sternocleidomastoidea*
(t. mostkowo-obończykowo-sutkowa)
- 13 *Os hyoideum* et *n. hypoglossus* – XII
(k. gnykowa i n. podjęzykowy)
- 14 *M. splenius capitis* et *m. levator scapulae*
(m. płatowy głowy i m. dźwigacz łopatkii)
- 15 *N. laryngeus sup.* – r. int. et a. *laryngea sup.*
(n. krtańowy górny – gałąź wewn.
i t. krtańowa górna)
- 16 *N. accessorius* – XI (n. dodatkowy)
- 17 *Plexus cervicalis* (splot szyjny)
- 18 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 19 *V. facialis* (ż. twarzowa)
- 20 **Nodi lymphatici submentales**
(węzły chłonne podbródkowe)
- 21 **Ductus thoracicus** (przewód piersiowy)
- 22 **Nodi lymphatici retroauriculares**
(węzły chłonne zamiężżowinowe)
- 23 **Nodi lymphatici parotidei**
(węzły chłonne przyusznicze)
- 24 **Nodi lymphatici occipitales**
(węzły chłonne potyliczne)
- 25 **Nodi lymphatici submandibulares**
(węzły chłonne podżuchwowe)
- 26 **Nodus iugulodigastricus**
(węzeł szyjno-
-dwubrzuścowy)
- 27 **Nodus iuguloomohyoideus**
(węzeł szyjno-
-łopatkowo-gnykowy)
- 28 **Truncus iugularis** (pień szyjny)
- 29 **Truncus subclavius** (pień podobojczykowy)
- 30 **Nodi lymphatici infraclaviculares**
(węzły chłonne podobojczykowe)
- 31 *V. iugularis ext.* (ż. szyjna zewn.)

Węzły chłonne oraz żyły szyi i głowy.
Obszary zakreskowane przedstawiają
strefy drenażu dla węzłów regionalnych.
Strzałki wskazują główne kierunki
odpływu chłonki.

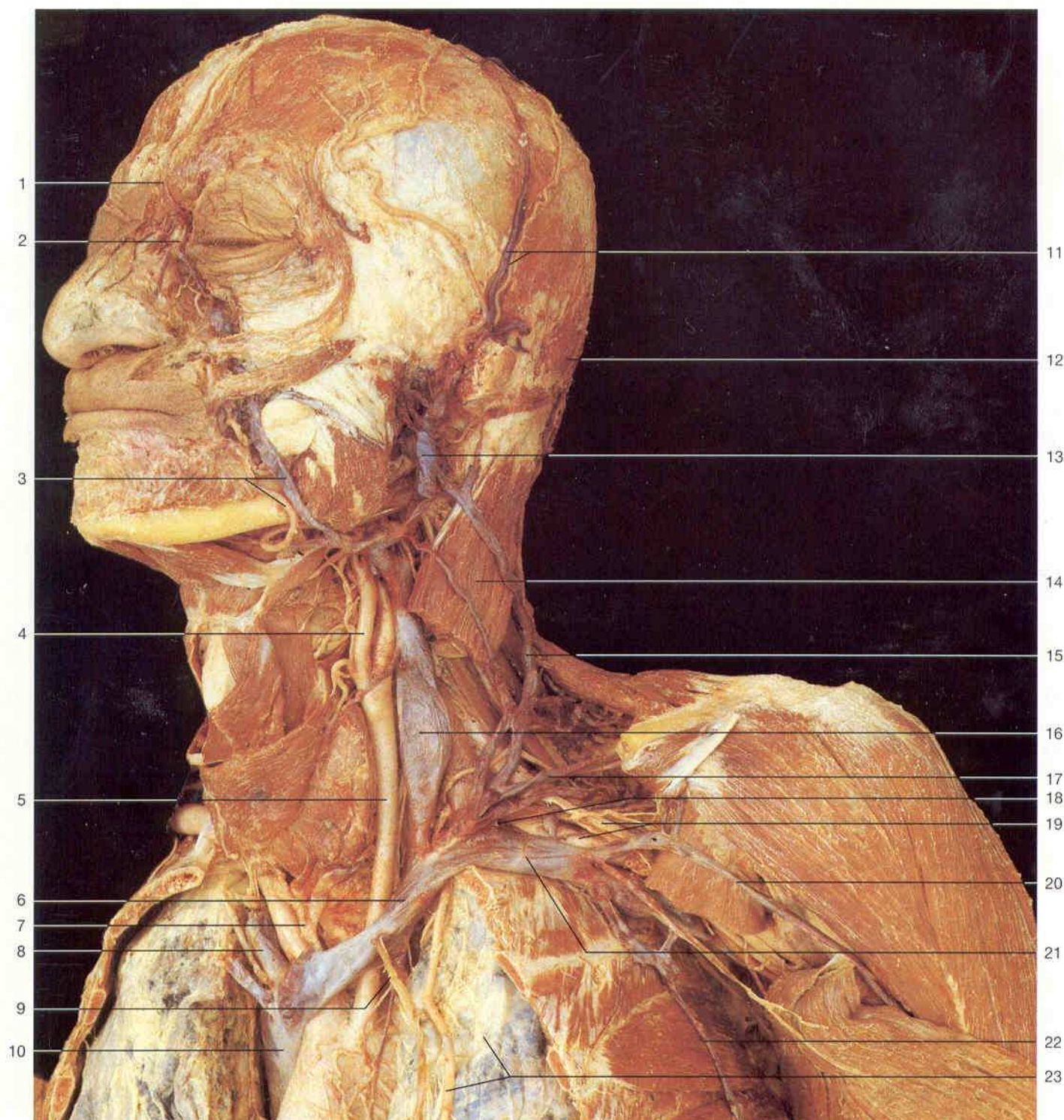
- 1 *V. supraorbitalis* (ż. nadoczołowa)
- 2 *V. temporalis media* (ż. skroniowa środkowa)
- 3 *V. angularis* (ż. kąтова)
- 4 *V. labialis sup.* (ż. wargowa górna)
- 5 *V. labialis inf.* (ż. wargowa dolna)
- 6 *V. facialis* (ż. twarzowa)
- 7 *V. submental* (ż. podbródkowa)
- 8 *V. thyroidea sup.* (ż. tarczowa górna)
- 9 *V. iugularis ant.* (ż. szyjna przednia)
- 10 *Arcus venosus iugularis* (łuk żylny nadmostkowy)
- 11 *V. temporalis superf.* (ż. skroniowa powierzchowna)
- 12 *V. occipitalis* (ż. potyliczna)
- 13 *V. auricularis post.* (ż. uszna tylna)
- 14 *V. retromandibularis* (ż. zażuchwowa)
- 15 *M. sternocleidomastoideus*
(m. mostkowo-obojęczykowo-sutkowy)
- 16 *M. trapezius* (m. czworoboczny)
- 17 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 18 *V. iugularis ext.* (żyła szyjna zewn.)
- 19 *V. subclavia* (ż. podobojczykowa)

Żyły szyi i głowy (rys. schematyczny). Mięsień mostkowo-obojęczykowo-sutkowy (*m. sternocleidomastoideus*) jest częściowo usunięty dla pokazania żyły szyjnej (*v. iugularis*). Strzałka wskazuje spląt skrzydłowy (*plexus pterygoideus*).

Mięsień szeroki szyi (*platysma*) i jego połączenia z mięśniami wyrazowymi – widok z boku od dołu.

- 1 *M. orbicularis oculi* – pars orbitalis
(m. okrężny oka – część oczodołowa)
- 2 *M. zygomaticus maior* (m. jarzmowy większy)
- 3 *M. orbicularis oris* (m. okrężny ust)
- 4 *M. depressor labii inf.* (m. obniżacz wargi dolnej)
- 5 *M. risorius* (m. śmiechowy)
- 6 *Fascia parotidea* (powięź przyusznicza)
- 7 *Platysma* (m. szeroki szyi)
- 8 *M. sternocleidomastoideus*
(m. mostkowo-obojęczykowo-sutkowy)

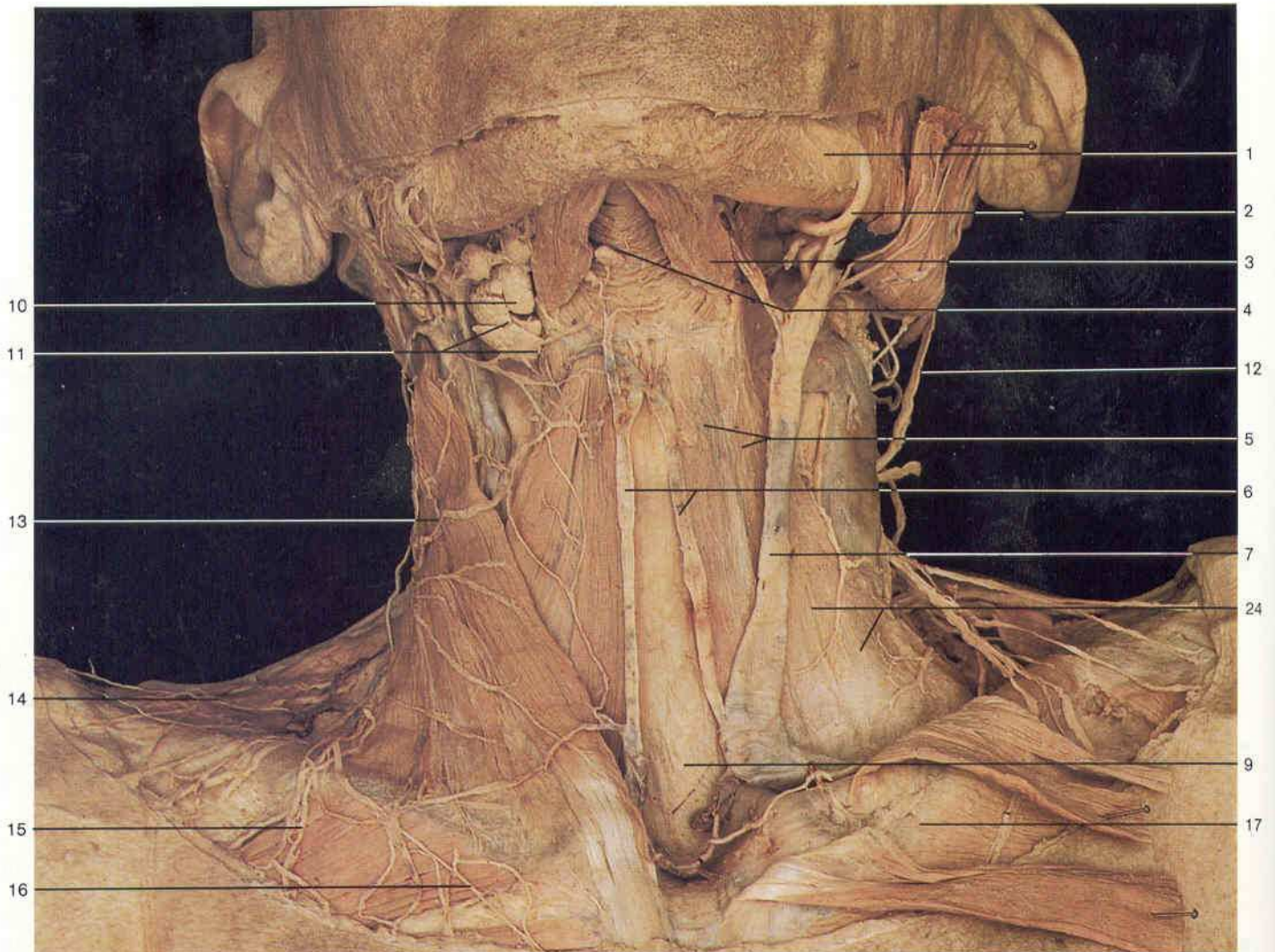

Preparat żył głowy i szyi – widok z boku. Mięsień mostkowo-obojędkowo-sutkowy został przecięty, przednią ścianę klatki piersiowej z obojętkiem usunięto.

- 1 *V. supraorbitalis* (ż. nadoczołowa)
- 2 *V. angularis* (ż. kąтова)
- 3 *A. et v. facialis* (t. i ż. twarzowa)
- 4 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.)
- 5 *A. carotis communis* (t. szyjna wspólna)
- 6 *V. brachiocephalica sin.*
(ż. ramiennie-główna lewa)
- 7 *V. thyroidea inf.* (ż. tarczowa dolna)
- 8 *V. brachiocephalica dext.*
(ż. ramiennie-główna prawa)
- 9 *V. thoracica int.* (ż. piersiowa wewn.)

- 10 *V. cava sup.* (ż. główna dolna)
- 11 *A. et v. temporalis superf.*
(t. i ż. skroniowa powierzchowna)
- 12 *V. occipitalis* (ż. potyliczna)
- 13 *V. retromandibularis*
(ż. zażuchwowa)
- 14 *M. sternocleidomastoideus*
(m. mostkowo-obojędkowo-sutkowy)
– przecięty
- 15 *V. iugularis ext.* (ż. szyjna zewn.)
- 16 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)

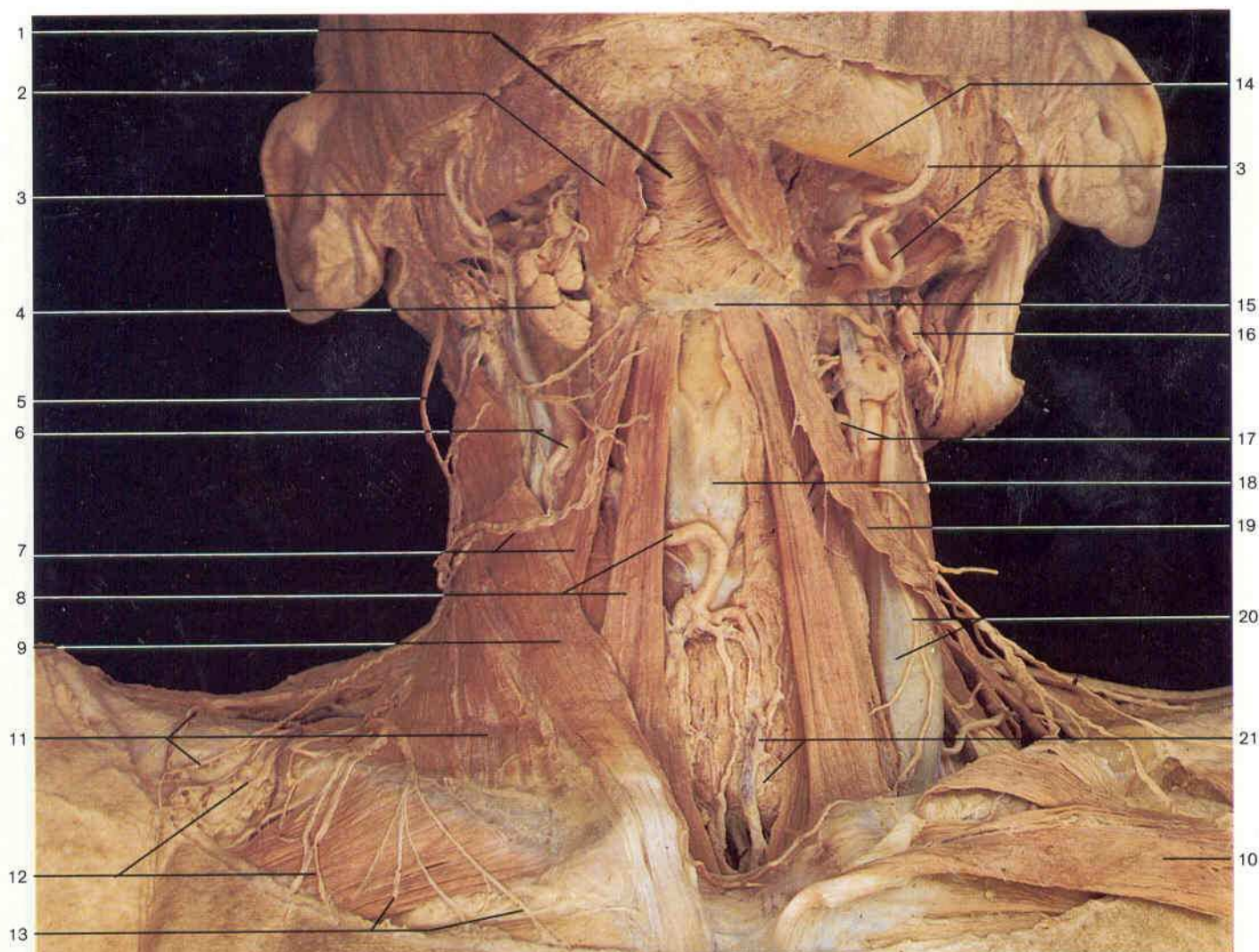
- 17 *V. suprascapularis* (ż. nadłopatkowa)
- 18 *Angulus venosus sin. – ductus thoracicus*
(kąty żylny lewy – z przewodem piersiowym)
- 19 *Plexus brachialis et a. subclavia*
(splot ramienny i t. podobojczykowa)
- 20 *V. cephalica* (ż. odpromieniowa)
- 21 *V. subclavia* (ż. podobojczykowa)
- 22 *V. thoracoepigastrica*
(ż. piersiowo-nadbrzuszną)
- 23 *Pulmo sin. et pleura et a. thoracica int.*
(lewe płuco z opłucną i t. piersiowa wewn.)

Okolice szyi powierzchowna (*regio cervicalis superf.*) – widok od przodu. Powieź szyi powierzchowna została usunięta.

1 Mandibula (żuchwa)	5 Mm. infrahyoidei: m. sternohyoideus,	7 V. iugularis ext. (ż. szyjna zewn.)
2 A. et v. facialis (t. i ż. twarzowa)	m. sternothyroideus et m. omohyoideus	8 M. sternocleidomastoideus (m. mostkowo-obojędkowo-sutkowy)
3 Venter ant. m. digastrici	(m. podgnykowe: m. mostkowo-gnykowy,	9 Miejsce położenia tarczycy (gl. thyroidea)
(brzusiec przedni m. dwubrzuścowego)	mostkowo-tarczowy i łopatkowo-gnykowy)	10 Gl. submandibularis (ślinianka podżuchwowa)
4 M. mylohyoideus (m. żuchwowo-	6 Vv. iugulares ant. (żyły szyjne przednie)	11 R. colli n. facialis (gałąź szyjna n. twarzowego) – widoczne jego
-gnykowy)		zespolecie z n. poprzecznym szyi (m. transversus colli)
		12 N. auricularis magnus (n. uszny wielki)
		13 N. transversus colli (n. poprzeczny szyi)
		14 Nn. supraclaviculares lat.
		(nerwy nadobojczykowe boczne)
		15 Nn. supraclaviculares intermedi
		(nerwy nadobojczykowe pośrednie)
		16 Nn. supraclaviculares med.
		(nerwy nadobojczykowe przyśrodkowe)
		17 Clavicula (obojęczyk)
		18 Platysma (m. szeroki szyi)
		19 Lamina prevertebralis fasciae cervicalis
		(blaszka przedkręgową powięzi szyjnej)
		– na m. długim szyi (m. longus colli)
		20 A. et v. vertebralis (t. i ż. kręgową)
		21 Mm. scaleni (mięśnie pochyłe)
		22 M. trapezius (m. czworoboczny)
		23 Lamina superf. fasciae cervicalis
		(blaszka powierzchowna powięzi szyjnej)
		24 Lamina pretrachealis fasciae cervicalis
		(blaszka przedtchawicza powięzi szyjnej)
		25 Lamina prevertebralis fasciae cervicalis et truncus sympathicus
		(blaszka przedkręgową powięzi szyjnej i pień współczulny)
		26 Pochewka naczyniowo-nerwowa szyi z zawartymi
		w niej: t. szyjną wspólną (a. carotis communis),
		ż. szyjną (v. iugularis int.) i n. błędnym (n. vagus)
		27 Pars cervicalis trunci sympathetici (część szyjna pnia współczulnego)
		28 Vagina carotica (pochewka naczyń szyjnych)

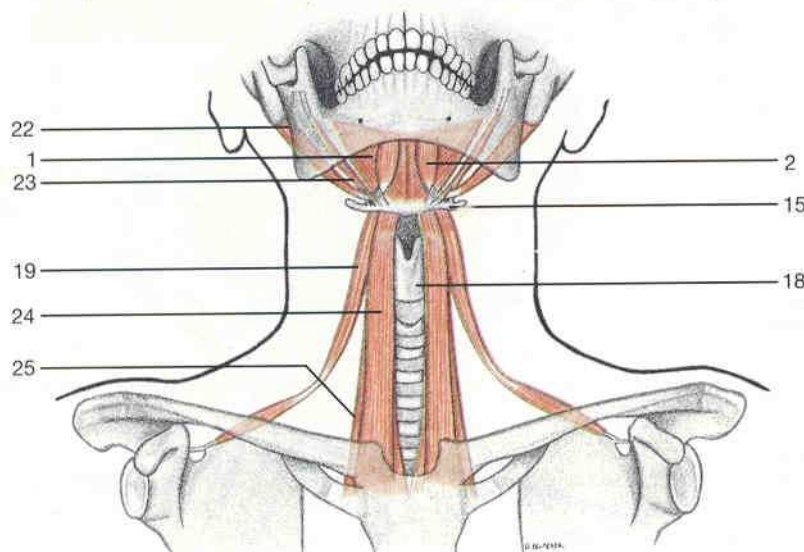
Przekrój poprzeczny szyi. Schemat rysunkowy przedstawiający trzy powięzie szyi.

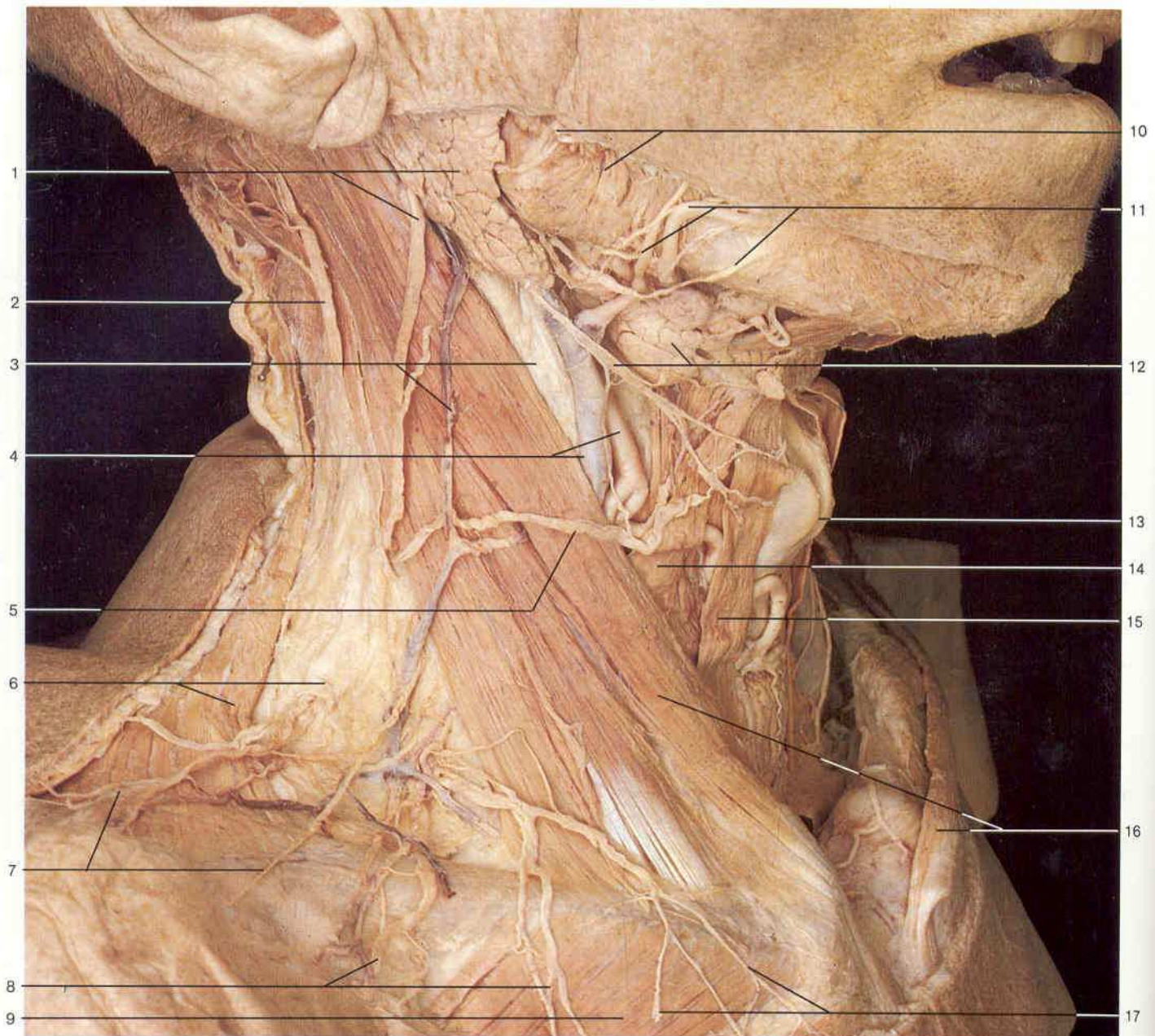
Okolica przednia szyi (*regio cervicalis ant.*) – widok od przodu. Po prawej – warstwa powierzchowna, po lewej – warstwa głębsza. Mięsień mostkowo-obojczykowo-sutkowy (*m. sternocleidomastoideus*) po stronie lewej przecięto i odchyłono do tyłu. Powięzie środkowa i powierzchowna zostały usunięte dla uwidocznienia narządów szyi (tarczycy, krtani itd.).

1 <i>M. mylohyoideus</i>
(m. żuchwowo-gnykowy)	4 <i>Gl. submandibularis</i>
(ślinianka podżuchwowa)
2 <i>M. digastricus – venter ant.</i>
(m. dwubrzuścowy – brzusiec przedni)	5 <i>N. auricularis magnus</i> (n. uszny wielki)
3 <i>A. facialis</i> (t. twarzowa)	6 <i>V. iugularis int. et a. carotis communis</i>
(ż. szyjna wewn. i t. szyjna wspólna)

7 <i>N. transversus colli et m. omohyoideus</i>
(n. poprzeczny szyi i m. łopatkowo-gnykowy)
8 <i>A. thyroidea sup. et m. sternohyoideus</i>
(t. tarczowa górna i m. mostkowo-gnykowy)
9 <i>Portio sternalis m. sternocleidomastoidei dext.</i> (część mostkowa m. mostkowo-obojczykowo-sutkowego prawego)
10 <i>M. sternocleidomastoideus sin.</i> (m. mostkowo-obojczykowo-sutkowy lewy) – odchylony do tyłu
11 <i>Portio claviculans m. sternocleidomastoidei dext.</i> et <i>nn. supraclaviculares lat.</i> (część obojczykowa m. mostkowo-obojczykowo-sutkowego i nerwy nadobojczykowe boczne)
12 <i>Nn. supraclaviculares intermedii</i>
(n. nadobojczykowe pośrednie)
13 <i>Nn. supraclaviculares med.</i>
(nerwy nadobojczykowe przyśrodkowe)
14 <i>Mandibula</i> (żuchwa)
15 <i>Os hyoideum</i> (kość gnykowa)
16 <i>Nodus lymphaticus cervicalis superf.</i>
(węzeł chłonny szyjny powierzchowny)
17 <i>A. thyroidea sup. et a. carotis ext.</i>
(t. tarczowa górna i t. szyjna zewn.)
18 <i>Cartilago thyroidea</i> (chrząstka tarczowata)
19 <i>M. omohyoideus sin.</i> (m. łopatkowo-gnykowy lewy)
20 <i>R. sternohyoideus ansae cervicalis et v. iugularis int.</i>
(gałąź mostkowo-gnykowa pętli szyjnej i żyła szyjna wewn.)
21 <i>Gl. thyroidea et v. thyroidea inf.</i> (tarczyca i ż. tarczowa dolna)
22 <i>Venter post. m. digastrici</i> (brzusiec tylny m. dwubrzuścowego)
23 <i>M. stylohyoideus</i> (m. rylcowo-gnykowy)
24 <i>M. sternohyoideus</i> (m. mostkowo-gnykowy)
25 <i>M. sternothyroideus</i> (m. mostkowo-tarczowy)

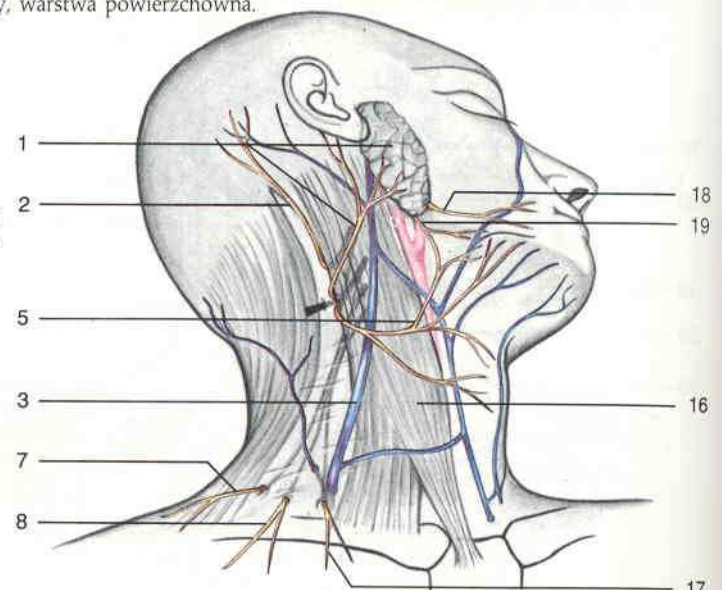

Mięśnie nad- i podgnykowe – widok od przodu
(rys. schematyczny).

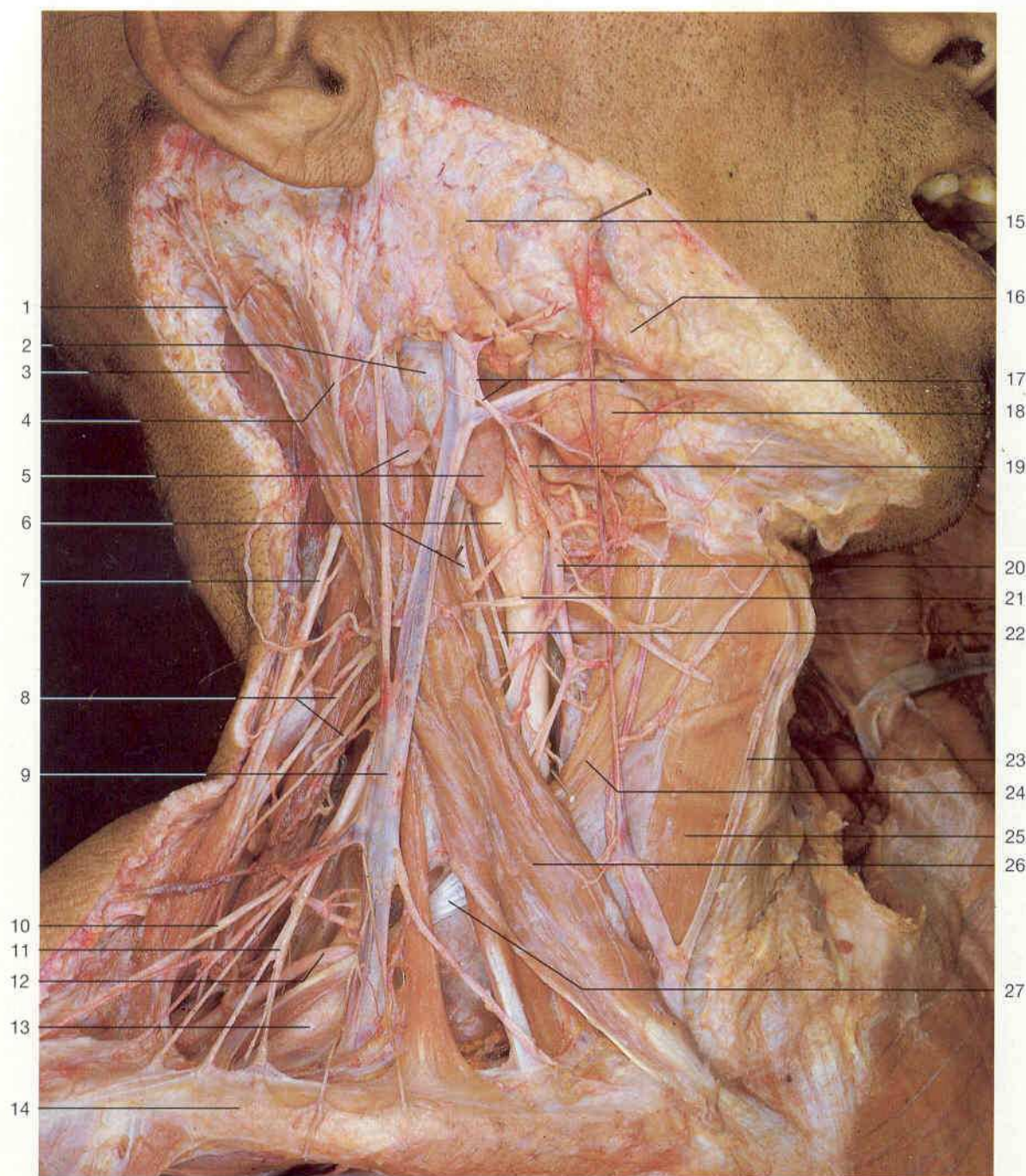

Okolica szyjna boczna I (*regio cervicalis lat.*) – trójkąt szyi boczny, warstwa powierzchowna.

- 1 *Gl. parotidea* et *n. auricularis magnus* (ślinianka przyuszna i n. uszny wielki)
- 2 *N. occipitalis minor* (n. potyliczny mniejszy)
- 3 *V. ingularis int. et ext.* (ż. szyjna wewn. i zewn.) – na rys. schematycznym widoczna tylko ż. szyjna zewn. (*v. ingularis ext.*)
- 4 *V. retromandibularis* et *a. carotis ext.* (ż. zażuchwowa i t. szyjna zewn.)
- 5 *N. transversus colli* et *ansa cervicalis superf.* (n. poprzeczny szyi i pętla szyjna powierzchowna)
- 6 *Lamina superf. fasciae cervicalis* et *m. trapezius* (blaszka powierzchowna powięzi szyjnej i m. czworoboczny)
- 7 *Nn. supraclaviculares lat.* (nerwy nadobojczykowe boczne)
- 8 *Nn. supraclaviculares intermedi* (nerwy nadobojczykowe pośrednie)
- 9 *M. pectoralis major* – *pars clavicularis* (m. piersiowy większy – część obojczykowa)
- 10 *R. buccalis n. facialis* et *m. masseter* (gałąź policzkowa n. twarzowego i m. żwacz)
- 11 *A. et v. facialis* et *r. marginalis mandibulae* *n. facialis* (t. i ż. twarzowa i gałąź brzeżna żuchwy n. twarzowego)
- 12 *R. colli n. facialis* (gałąź szyjna n. twarzowego) – zespolenie z n. poprzecznym szyi, et *gl. submandibularis* (ślinianka przyuszna)
- 13 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 14 *M. omohyoideus* (m. łopatkowo-gnykowy)
- 15 *M. sternohyoideus* (m. mostkowo-gnykowy)

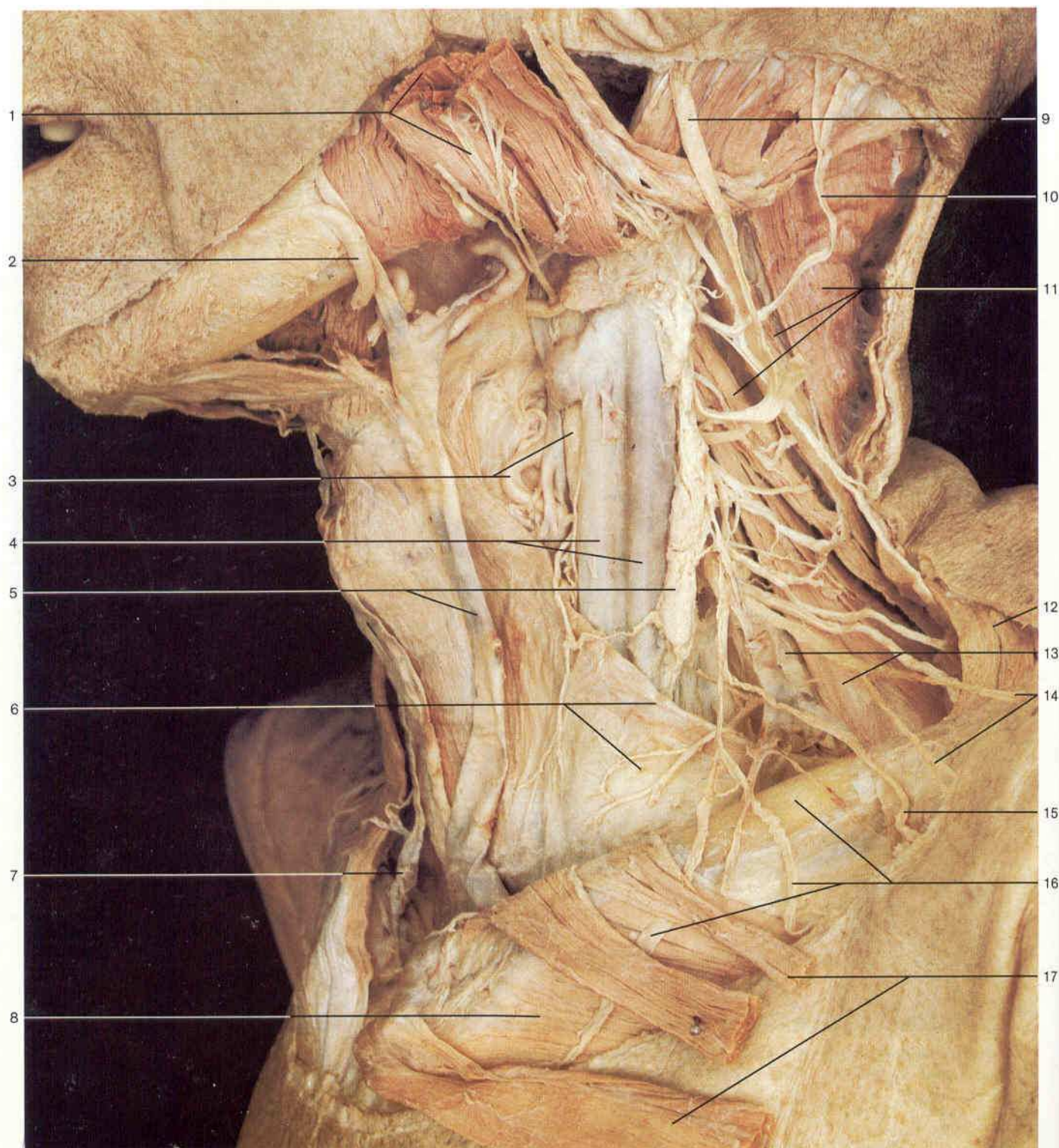
Główne gałęzie spłotu szyjnego (*plexus cervicalis*) i punkt nerwowy (*punctum nervosum*) – Erba. Strzałka wskazuje punkt Erba (modyf. wg Lanz-Wachsmutha).

Okolica szyjna boczna II (*regio cervicalis lat.*), warstwa powierzchowna – widok z boku. Blaszka powierzchowna powięzi szyjnej (*lamina superf. fasciae cervicalis*) została usunięta dla uwidocznienia głównych gałęzi splotu szyjnego i żył podskórnych.

← do strony 172

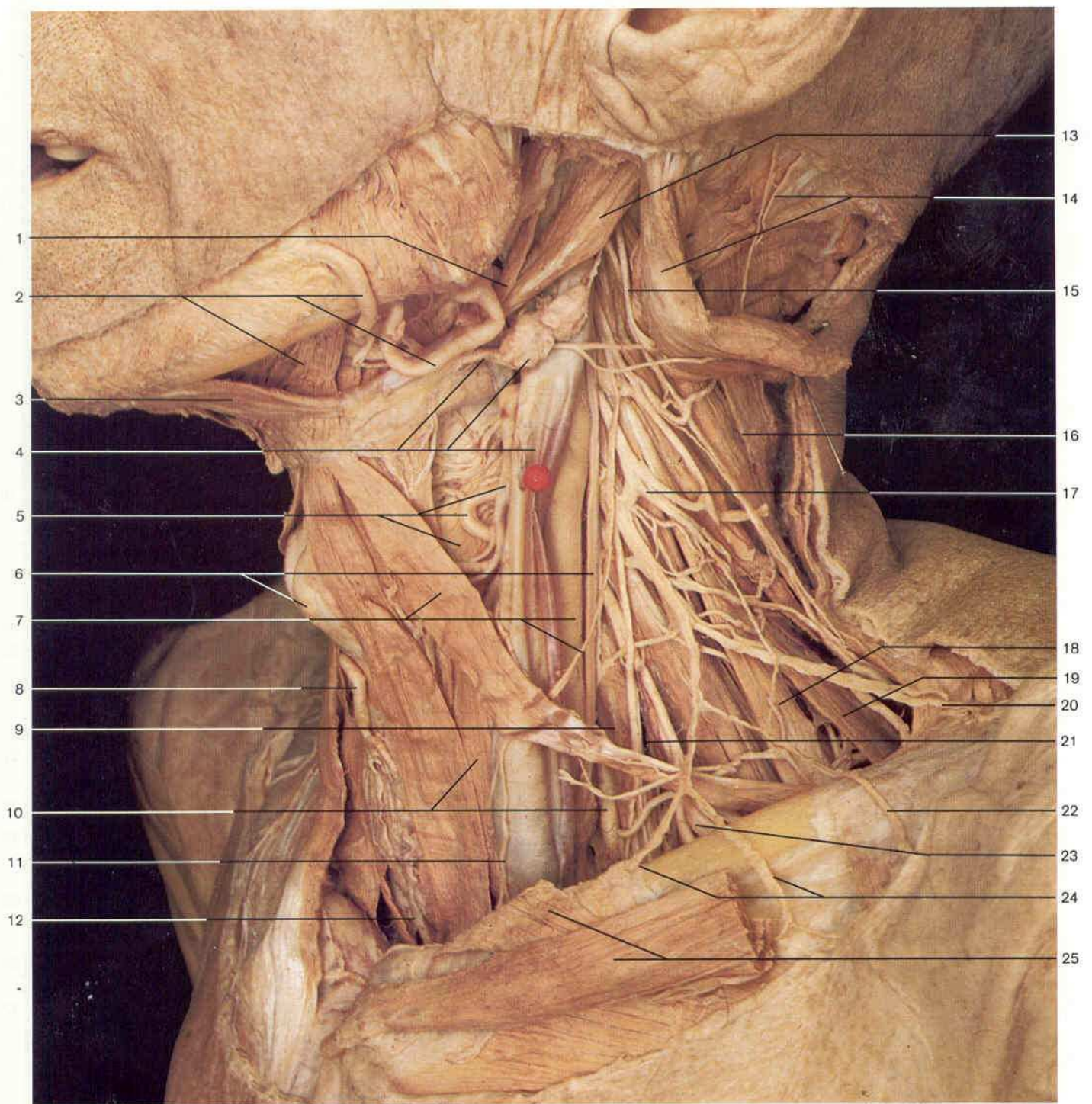
16 <i>M. sternocleidomastoideus dext. et sin.</i>
(m. mostkowo-obojędkowo-sutkowy
prawy i lewy)	1 <i>N. occipitalis minor</i>
(n. potyliczny mniejszy)	13 <i>Lamina pretrachealis fasciae cervicalis</i>
(blaszka przedtchawicza powięzi szyjnej)
17 <i>Nn. supraclaviculares med.</i> (nerwy
nadobojczykowe przyśrodkowe)	2 <i>V. iugularis int.</i> (ż. szyjna wewn.)	14 <i>Clavicula</i> (obojęczyk)
18 <i>R. marginalis mandibulae n. facialis</i>
(gałąź brzojna żuchwy n. twarzowego)	3 <i>M. splenius capitis</i> (m. płatowy głowy)	15 <i>Gł. parotidea</i> (ślinianka przyuszna)
19 <i>R. colli</i> (gałąź szyjna) – zespolenie
z n. poprzecznym szyi splotu szyjnego
(n. transversus colli plexus cervicalis)	4 <i>N. auricularis maior</i> (n. uszny większy)	16 <i>Mandibula</i> (żuchwa)
	5 <i>Nodi lymphatici submandibulares</i>
(węzły chłonne podżuchwowe)	17 <i>R. colli n. facialis</i> (gałąź szyjna n. twarzowego)
	6 <i>A. carotis int. et n. vagus – X</i>
(t. szyjna wewn. i n. błędny)	18 <i>Gł. submandibularis</i> (ślinianka podżuchwowa)
	7 <i>N. accessorius – XI</i> (n. dodatkowy)	19 <i>A. carotis ext.</i> (t. szyjna zewn.)
	8 <i>Rr. musculares plexus cervicalis</i>
(gałęzie mięśniowe splotu szyjnego)	20 <i>A. thyroidea sup.</i> (t. tarczowa górna)
	9 <i>V. iugularis ext.</i> (żyła szyjna zewn.)	21 <i>N. transversus colli</i> (n. poprzeczny szyi)
	10 <i>Nn. supraclaviculares lat.</i>
(nerwy nadobojczykowe boczne)	22 <i>Radix sup. ansae cervicalis</i>
(korzeń górny pętli szyjnej)
	11 <i>Nn. supraclaviculares intermedi</i>
(nerwy nadobojczykowe pośrednie)	23 <i>V. iugularis ant.</i> (ż. szyjna przednia)
	12 <i>A. suprascapularis</i> (t. nadłopatkowa)	24 <i>M. omohyoideus</i> (m. łopatkowo-gnykowy)
		25 <i>M. sternohyoideus</i> (m. mostkowo-gnykowy)
		26 <i>M. sternocleidomastoideus</i>
(m. mostkowo-obojędkowo-sutkowy)
		27 <i>Ścięgno pośrednie m. łopatkowo-gnykowego</i>

Preparat warstwy głębokiej szyi I. Powieź szyi środkowa oraz pęczek naczyniowo-nerwowy szyi. Mięsień mostkowo-obończykowo-sutkowy (*m. sternocleidomastoideus*) przecięto i odchyłono do tyłu. Powieź szyi środkowa, która sięga do mięśnia łopatkowo-gnykowego (*m. omohyoideus*), jest jeszcze zachowana.

- 1 *N. accessorius* – XI et *m. sternocleidomastoideus*
(n. dodatkowy i m. mostkowo-obończykowo-sutkowy)
– odchyłony do tyłu
- 2 *A. et v. facialis* (t. i ż. twarzowa)
- 3 *A. carotis ext. et a. thyroidea sup.* (t. szyjna zewn. i t. tarczowa górna)
- 4 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 5 *Nodi lymphatici cervicales prof. et v. iugularis ext.*
(węzły chłonne szyjne głębokie i t. szyjna zewn.)
- 6 *M. omohyoideus et lamina pretrachealis fasciae cervicalis*
(m. łopatkowo-gnykowy i blaszka przedtchawicza powięzi szyjnej)
- 7 *V. iugularis ant.* (ż. szyjna przednia)
- 8 *M. pectoralis maior* (m. piersiowy większy)

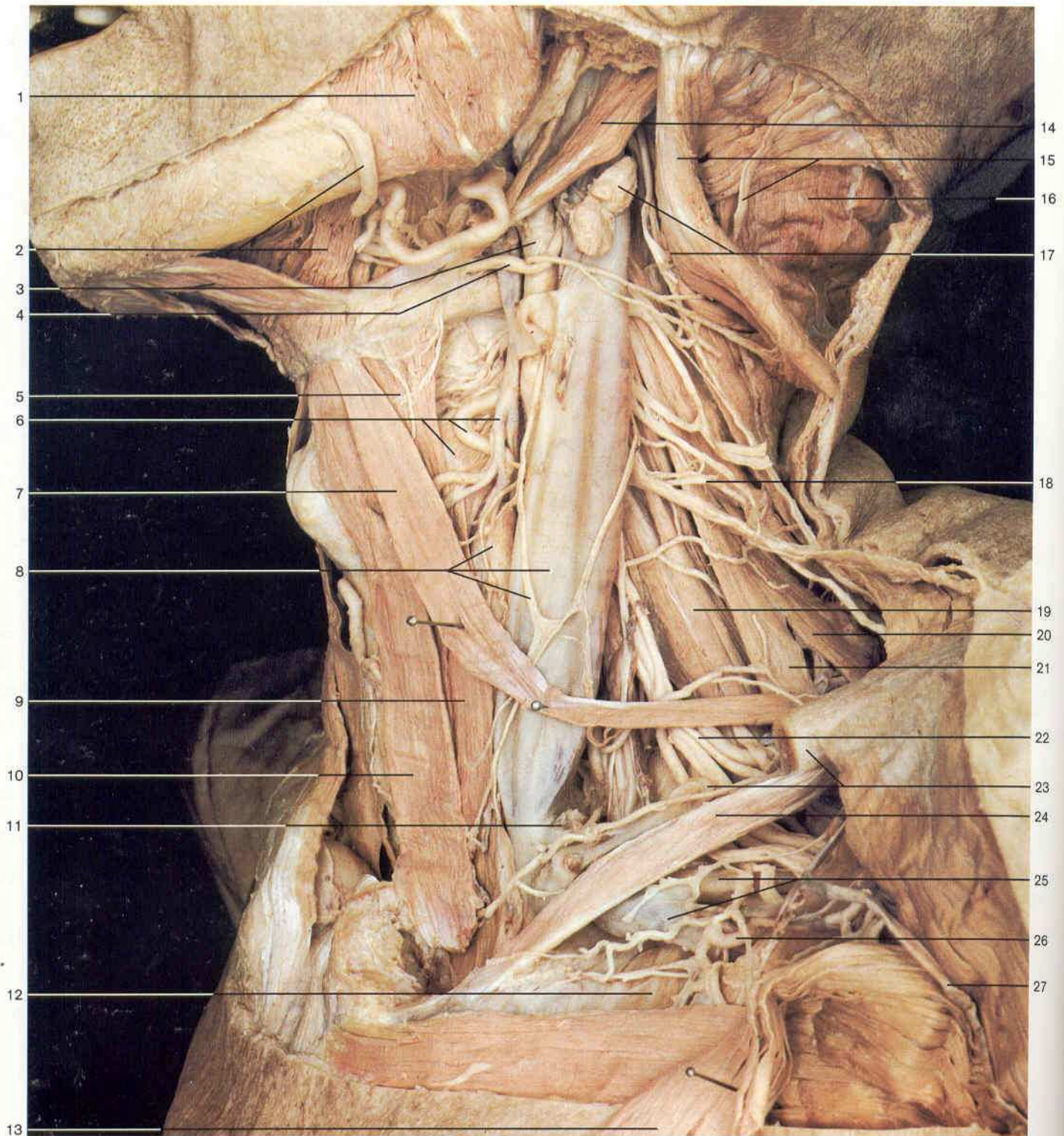
- 9 *N. auricularis magnus* (n. uszny wielki)
- 10 *N. occipitalis minor* (n. potyliczny mniejszy)
- 11 *M. splenius capitis et m. levator scapulae*
(m. płatowy głowy i m. dźwigacz łopatki)
- 12 *M. trapezius* (m. czworoboczny)
- 13 *M. scalenus medius et plexus brachialis* (m. pochyły środkowy i splót ramienny)
- 14 *Nn. supraclaviculares lat.* (nerwy nadobojczykowe boczne)
- 15 *N. supraclavicularis intermedius* (nerwy nadobojczykowe pośredni)
- 16 *Nn. supraclaviculares med. et clavicula*
(nerwy nadobojczykowe przyśrodkowe i obojczyk)
- 17 *M. sternocleidomastoideus* (m. mostkowo-obończykowo-sutkowy)
– odchyłony do tyłu

Preparat warstwy głębokiej szyi II. Żyłę szyjną wewnętrzną (*v. iugularis int.*) została odsunięta na bok dla pokazania tętnicy szyjnej wspólnej (*a. carotis communis*) i nerwu błędnego (*n. vagus*). Mięsień mostkowo-obojędkowo-sutkowy przecięto i odchyłono do tyłu.

- 1 *M. stylohyoideus* (m. rylcowo-gnykowy)
- 2 *A. facialis* et *m. mylohyoideus* (t. twarzowa i m. żuchwowo-gnykowy)
- 3 *M. digastricus – venter ant.* (m. dwubrzuścowy – brzusiec przedni)
- 4 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.), *n. hypoglossus* (n. podjęzykowy) et *nodi lymphatici cervicales superf.* (węzły chłonne szyjne powierzchowne)
- 5 *A. et v. thyroidea sup.* et *m. constrictor pharyngis inf.* (t. i ż. tarczowa górna i m. zwieracz dolny gardła)
- 6 *N. vagus* et *cartilago thyroidea* (n. błędny i chrząstka tarczowata)
- 7 *Radix post. ansae cervicalis* (korzeń tylny pętli szyjnej), *m. omohyoideus* (m. łopatkowo-gnykowy) et *a. carotis communis* (t. szyjna wspólna)
- 8 *A. thyroidea sup. dext.* (t. tarczowa górna prawa)
- 9 *M. scalenus ant.* (m. pochyły przedni)
- 10 *A. thyroidea inf.* et *m. sternothyroideus* (t. tarczowa dolna i m. mostkowo-tarczowy)

- 11 *R. muscularis ansae cervicalis* (gałąź mięśniowa pętli szyjnej)
- 12 *V. thyroidea inf.* (ż. tarczowa dolna)
- 13 *M. digastricus – venter post.* (m. dwubrzuścowy – brzusiec tylny)
- 14 *N. occipitalis minor* et *m. sternocleidomastoideus* (n. potyliczny mniejszy i m. mostkowo-obojędkowo-sutkowy)
- 15 *N. accessorius – XI* (n. dodatkowy)
- 16 *M. splenius capitis* (m. płatowy głowy)
- 17 **Plexus cervicalis** (splot szyjny)
- 18 *M. scalenus post.* (m. pochyły tylny)
- 19 *M. levator scapulae* (m. dźwigacz łopatki)
- 20 **Nn. supraclaviculares lat.** (nerwy nadłopatkowe boczne)
- 21 *N. phrenicus* (n. przeponowy)
- 22 *N. supraclavicularis intermedius* (n. nadobojczykowy pośredni)
- 23 **Plexus brachialis** (splot ramienny)
- 24 **Nn. supraclaviculares med.** (nerwy nadobojczykowe przyśrodkowe)
- 25 *M. sternocleidomastoideus* (m. mostkowo-obojędkowo-sutkowy)

Preparat warstwy głębokiej szyi III. Pętla szyjna (*ansa cervicalis*) i mięśnie podgnykowe (*mm. infrahyoidei*). Obojczyk (*clavicula*) został częściowo usunięty.

- 1 *M. masseter* (m. żwacz)
- 2 *A. facialis* et *m. mylohyoideus* (t. twarzowa i m. żuchwowo-gnykowy)
- 3 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.) et *m. digastricus - venter ant.* (m. dwubrzuścowy – brzusiec przedni)
- 4 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
- 5 *M. thyrohyoideus* (m. tarczowo-gnykowy)
- 6 *A. et v. thyroidea sup.* et *m. constrictor pharyngis inf.* (t. i. ż. tarczowa górna i m. zwieracz dolny gardła)
- 7 *M. omohyoideus - venter sup.* (m. łopatkowo-gnykowy – brzusiec górny)

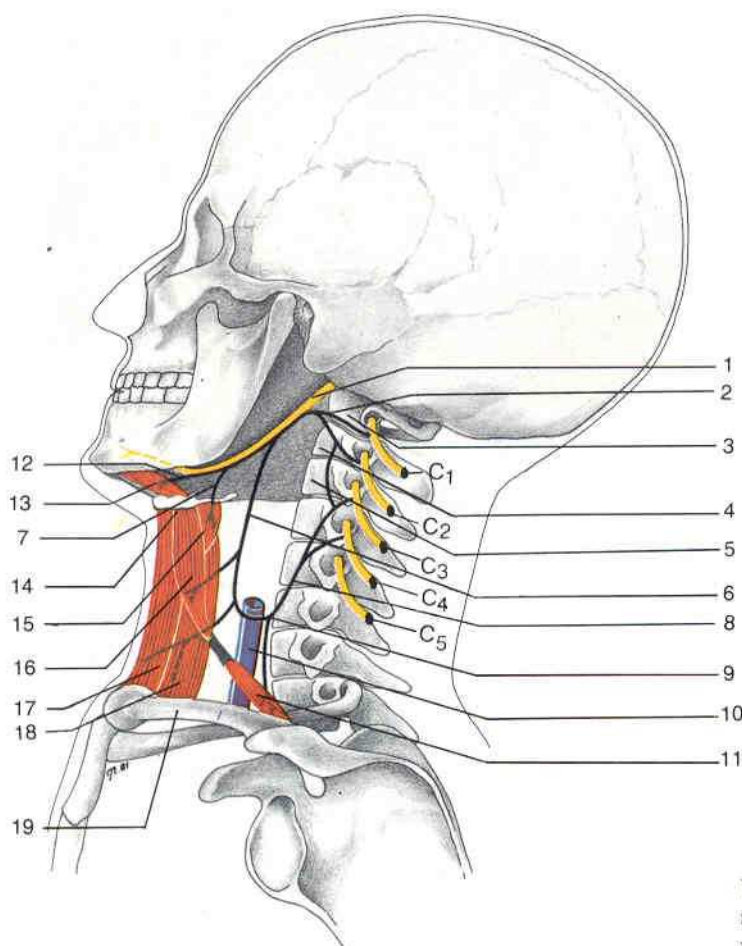
- 8 *Ansa cervicalis* (pętla szyjna), *gl. thyroidea* (tarczycza) et *v. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 9 *M. sternothyroideus* (m. mostkowo-tarczowy)
- 10 *M. sternohyoideus* (m. mostkowo-gnykowy)
- 11 *Ductus thoracicus* (przewód piersiowy)
- 12 *M. pectoralis minor* (m. piersiowy mniejszy)
- 13 *M. pectoralis maior - pars clavicularis* (m. piersiowy większy – część obojczykowa)
- 14 *M. digastricus - venter post.* (m. dwubrzuścowy – brzusiec tylny)
- 15 *M. sternocleidomastoideus* et *n. occipitalis minor* (m. mostkowo-obojczykowo-sutkowy i n. potyliczny mniejszy)
- 16 *M. splenius capitis* (m. płatowy głowy)

- 17 *Nodi lymphatici cervicales superf.* et *n. accessorius* – XI (węzły chłonne szyjne powierzchowne i n. dodatkowy)
- 18 *Plexus cervicalis* (splot szyjny)
- 19 *M. scalenus medius* (m. pochyły środkowy)
- 20 *M. levator scapulae* (m. dźwigacz łopatki)
- 21 *M. scalenus post.* (m. pochyły tylny)
- 22 *Plexus brachialis* (splot ramienny)
- 23 *A. transversa cervicis* et *clavicula* (t. poprzeczna szyi i obojczyk)
- 24 *M. subclavius* (m. podobojczykowy)
- 25 *A. et v. subclavia* (t. i. ż. podobojczykowa)
- 26 *A. thoracoacromialis* (t. piersiowo-barkowa)
- 27 *V. cephalica* (ż. odpromieniowa)

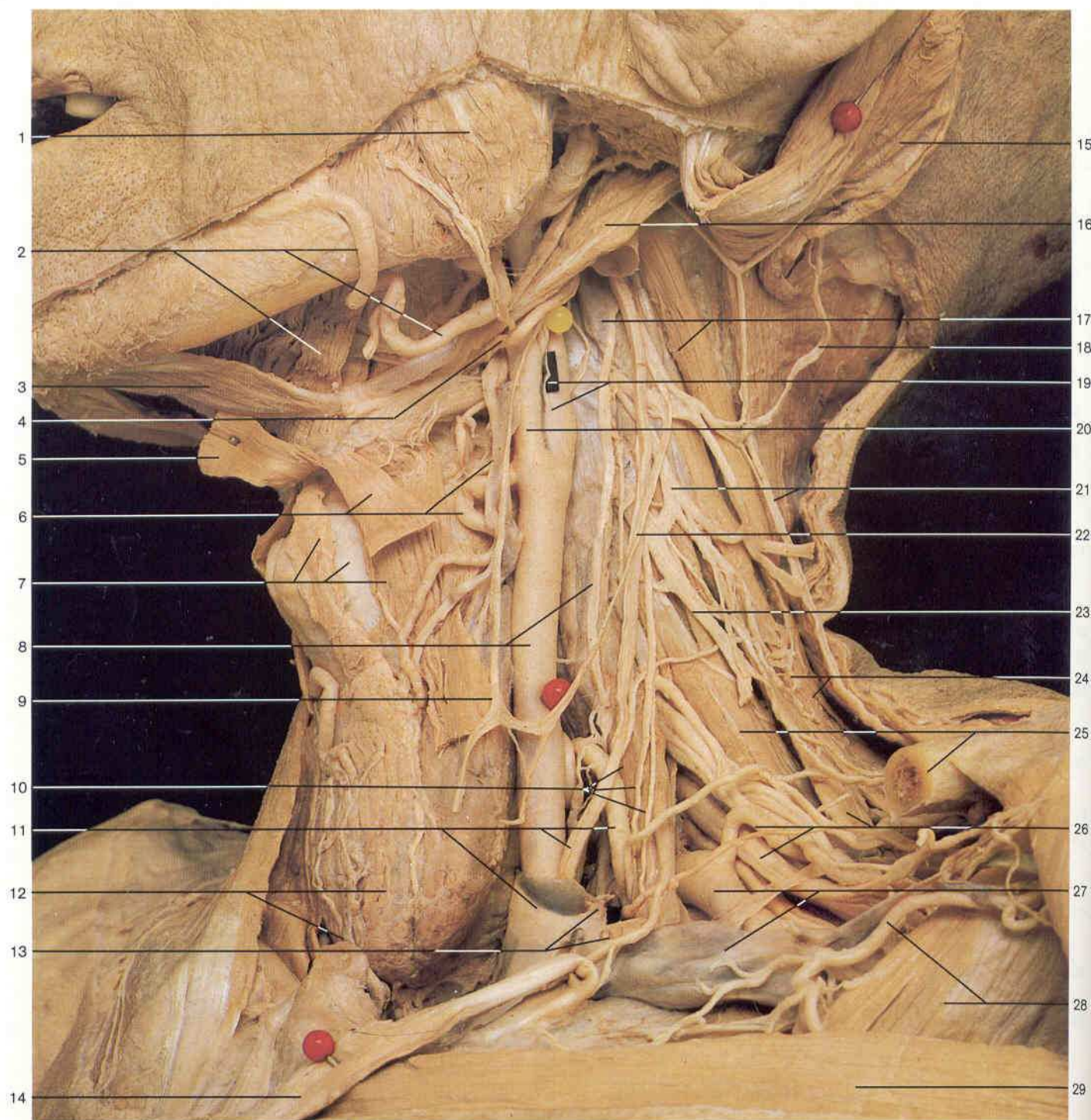
- 1 *A. facialis et mandibula* (t. twarzowa i żuchwa)
- 2 *A. submental* (t. podbródkowa)
- 3 *M. et n. mylohyoideus* (m. i n. żuchwowo-gnykowy)
- 4 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy), rr. linguales (gałęzie językowe)
- 5 *R. thyrohyoideus n. hypoglossi* (gałąź tarczowo-gnykowa n. podjęzykowego)
- 6 *Venter ant. m. digastrici* (brzusiec przedni m. dwubrzusowego)
- 7 *Os hyoideum* (kość gnykowa)
- 8 *R. omohyoideus n. hypoglossi* (gałąź łopatkowo-gnykowa n. podjęzykowego)
- 9 *M. omohyoideus et a. thyroidea sup.* (m. łopatkowo-gnykowy i t. tarczowa górna)
- 10 *Ansa cervicalis* (pętla szyjna)
- 11 *Venter post. m. digastrici* (brzusiec tylny m. dwubrzusowego)
- 12 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
- 13 *N. vagus* – X (n. błędny)
- 14 *A. carotis int.* (t. szyjna wewn.)
- 15 *Radix ant. ansae cervicalis* (korzeń przedni pętli szyjnej)
- 16 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.)
- 17 *Plexus cervicalis* (splot szyjny)
- 18 *A. carotis communis* (t. szyjna wspólna)

Trójkąt podżuchwowy i nerw podjęzykowy (*trigonum submandibulare et n. hypoglossus*) – widok z boku. Żuchwa (*mandibula*) jest lekko uniesiona.

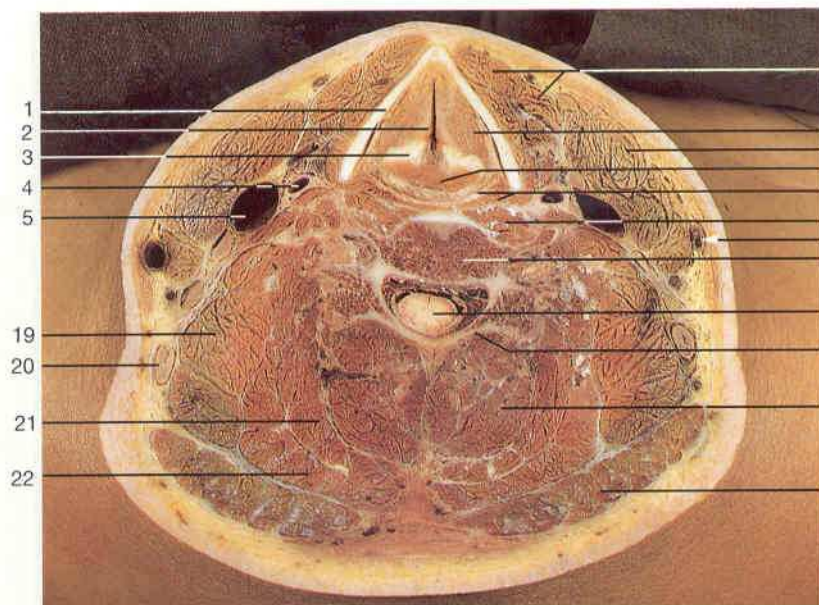
- 1 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
- 2 Zespolenie n. podjęzykowego z pierwszym n. rdzeniowym
- 3 *Atlas* (kręg szczytowy)
- 4 *Axis* (kręg obrotowy)
- 5 *Vertebra cervicalis III* – C₃ (kręg szyjny III)
- 6 *Radix sup. ansae cervicalis* (korzeń tylny pętli szyjnej)
- 7 *R. thyrohyoideus n. hypoglossi* (gałąź tarczowo-gnykowa n. podjęzykowego)
- 8 *Radix inf. ansae cervicalis* (korzeń dolny pętli szyjnej)
- 9 *Ansa cervicalis* (pętla szyjna)
- 10 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 11 *Venter inf. m. omohyoidei* (brzusiec dolny m. łopatkowo-gnykowego)
- 12 *R. geniohyoideus n. hypoglossi* (gałąź bródkowo-językowa n. podjęzykowego)
- 13 *M. geniohyoideus* (m. bródkowo-językowy)
- 14 *Os hyoideum* (kość gnykowa)
- 15 *M. thyrohyoideus* (m. tarczowo-gnykowy)
- 16 *Venter sup. m. omohyoidei* (brzusiec górny m. łopatkowo-gnykowego)
- 17 *M. sternohyoideus* (m. mostkowo-gnykowy)
- 18 *M. sternothyroideus* (m. mostkowo-tarczowy)
- 19 *Clavicula* (obojczyk)

Unerwienie mięśni podgnykowych, pętla szyjna (*ansa cervicalis*), n. podjęzykowy (*n. hypoglossus*). C₁–C₄ – gałęzie brzuszne nerwów rdzeniowych szyjnych (*rr. ventr. nn. spinalium cervicalium*).

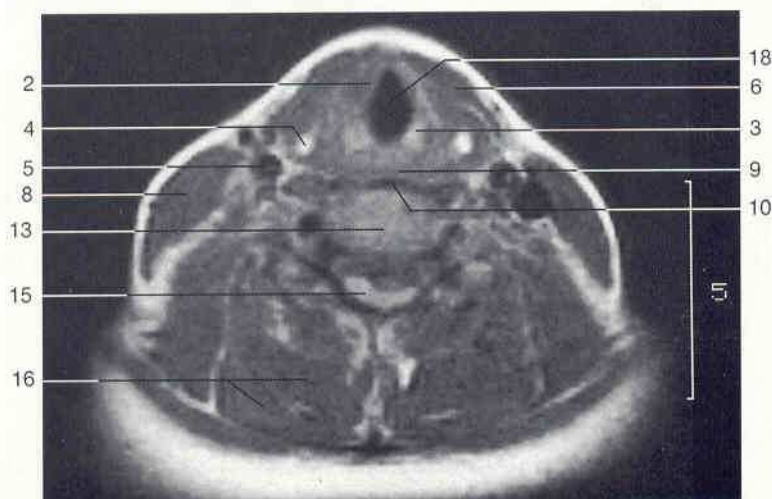
Preparat warstwy głębokiej szyi IV. Obojczyk jest częściowo usunięty, dzięki czemu są widoczne szczeliny mięśni pochyłych. Żyła szyjna wewnętrzna została usunięta w całości. Tętnica szyjna wspólna jest nieco przesunięta do przodu dla uwidocznienia pnia współczulnego.

- 1 *M. masseter* (m. żwacz)
- 2 *A. facialis* et *m. mylohyoideus* (t. twarzowa i m. żuchwowo-gnykowy)
- 3 *M. digastricus* – *venter ant.* (m. dwubrzuścowy – brzusiec przedni)
- 4 *N. hypoglossus* – XII (n. podjęzykowy)
- 5 *M. sternohyoideus* (m. mostkowo-gnykowy) – przecięty i uniesiony do góry
- 6 *A. et v. thyroidea sup.* (t. i ż. tarczowa górna) et *m. omohyoideus* (m. łopatkowo-gnykowy)
- 7 *M. sternothyroideus* (m. mostkowo-tarczowy), *cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata) et *lobus pyramidalis* – *ductus thyroglossus persistens* (płat piramidowy – przewód tarczowo-językowy) – szczątka
- 8 *A. carotis communis* et *truncus sympatheticus* (t. szyjna wspólna i pień współczulny)
- 9 *Ansa cervicalis* (pętla szyjna)
- 10 *N. phrenicus* (n. przeponowy), *m. scalenus ant.* (m. pochyły przedni) et *a. cervicalis ascendens* (t. szyjna wstępująca)
- 11 *A. thyroidea inf.* (t. tarczowa dolna), *n. vagus* (n. błędny) et *v. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.) – przecięta
- 12 *Gl. thyroidea* et *v. thyroidea inf.* (tarczycza i ż. tarczowa dolna)
- 13 *Ductus thoracicus* et *truncus subclavius sin.* (przewód piersiowy i pień podobojczykowy lewy)
- 14 *M. subclavius* (m. podobojczykowy)
- 15 *M. sternocleidomastoideus* (m. mostkowo-obojczykowo-sutkowy)
- 16 *M. digastricus* – *venter post.* (m. dwubrzuścowy – brzusiec tylny)
- 17 *Ggl. cervicale sup.* et *m. splenius cervicis* (zwój szyjny górny i m. płatowy szyi)
- 18 *N. occipitalis minor* (n. potyliczny mniejszy)
- 19 *A. carotis int.* et *r. sinus carotici* (t. szyjna wewn. i gałąź zatoki tętnicy szyjnej) – na czarnym tle
- 20 *A. carotis ext.* (t. szyjna zewn.)
- 21 *Plexus cervicalis* et *n. accessorius* – XI (splot szyjny i n. dodatkowy)
- 22 *Radix inf. ansae cervicalis* (korzeń dolny pętli szyjnej)
- 23 *N. supraclavicularis* (n. nadobojczykowy)
- 24 *M. levator scapulae* (m. dźwigacz łopatki)
- 25 *M. scalenus medius* et *clavicula* (m. pochyły środkowy i obojczyk)
- 26 *A. transversa cervicis* (t. poprzeczna szyi), *plexus brachialis* (splot ramienny) et *m. scalenus post.* (m. pochyły tylny)
- 27 *A. et v. subclavia* (t. i ż. podobojczykowa)
- 28 *A. thoracoacromialis* et *m. pectoralis minor* (t. piersiowo-barkowa i m. piersiowy mniejszy)
- 29 *M. pectoralis maior* (m. piersiowy większy)

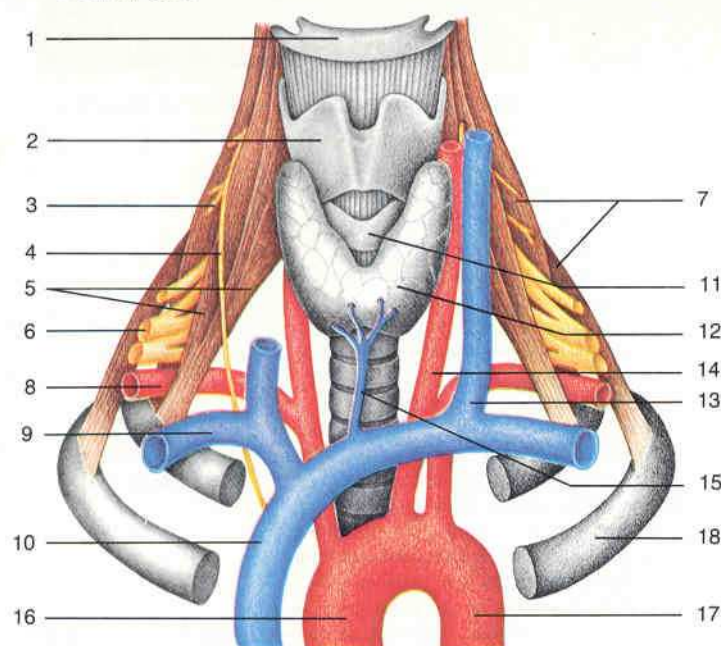

Przekrój poziomy szyi na wysokości szpary głośni – widok od góry.

- 1 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 2 *Plica vocalis* (fald głosowy)
- 3 *Cartilago arytenoidea* (chrząstka nalewkowata)
- 4 *A. carotis communis* (t. szyjna wspólna)
- 5 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewn.)
- 6 *Mm. infrahyoidei* (mięśnie podgnykowe)
- 7 *M. thyroarytenoideus lat.*
- 8 *M. sternocleidomastoideus*
- 9 *M. arytenoideus – pars. transversa*
- 10 *Pars laryngea et m. constrictor inf. pharyngis*
- 11 *M. longus colli* (m. długi szyi)
- 12 *V. iugularis ext.* (ż. szyjna zewn.)
- 13 *Corpus vertebrae cervicalis – C₃* (trzon kręgu szyjnego)
- 14 *Medulla spinalis* (rdzeń kręgowy)
- 15 *Arcus vertebrae* (łuk kręgu)
- 16 Mięśnie własne grzbietu w obrębie szyi
- 17 *M. trapezius* (m. czworoboczny)
- 18 *Rima glottidis* (szpara głośni)
- 19 *M. levator scapulae* (m. dźwigacz łopatkii)
- 20 *Nodus lymphaticus* (węzeł chłonny)
- 21 *M. semispinalis capitis* (m. półkolcowy głowy)
- 22 *M. splenius capitis* (m. płatowy głowy)

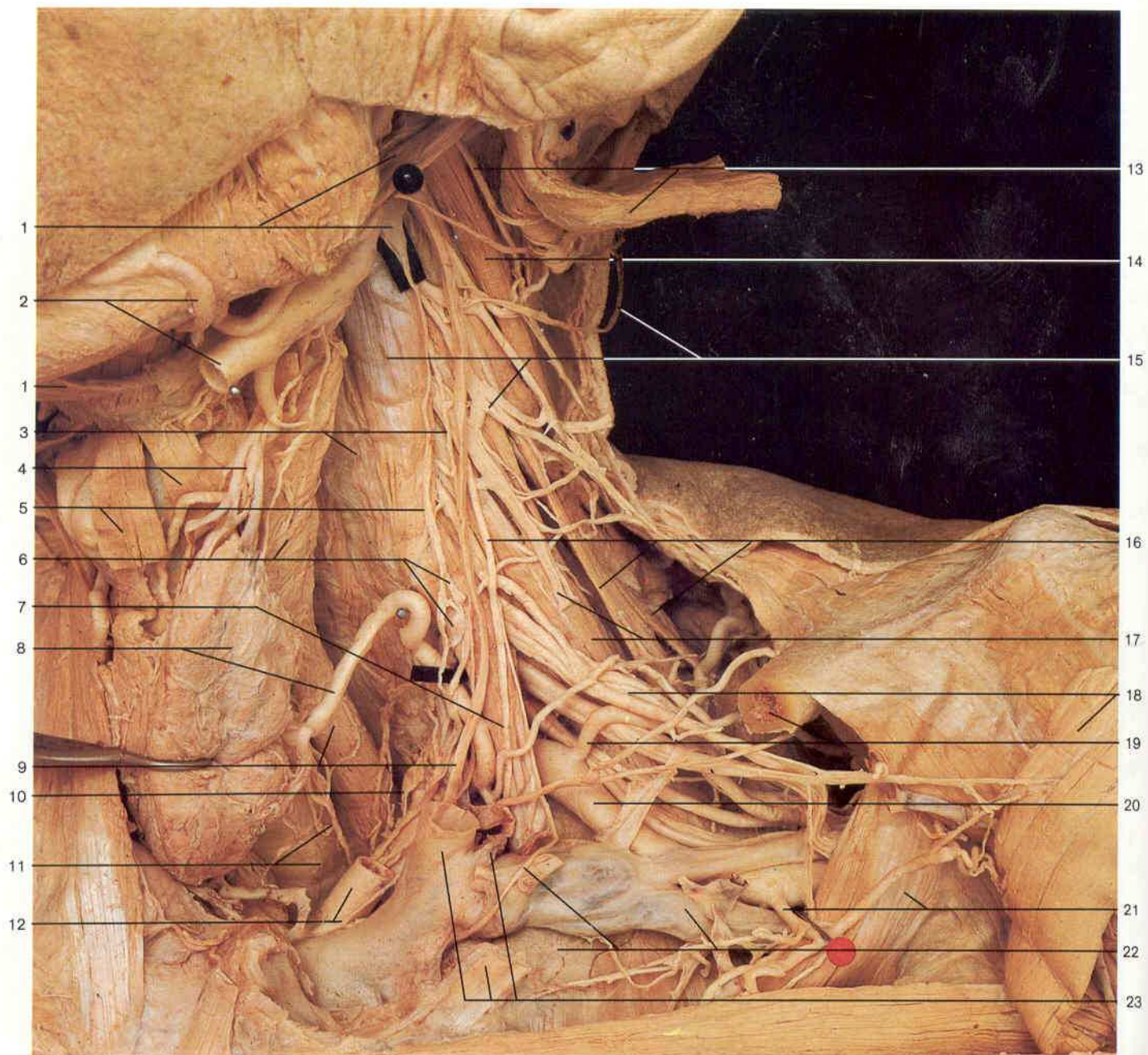

Przekrój poziomy szyi na wysokości krtani – zdjęcie z RM, oznakowanie – 5 cm od dołu.

Szczeliny mięśni pochyłych i przebiegające tu pęczki naczyniowo-nerwowe (rys. schematyczny).

- 1 *Os hyoideum* (kość gnykowa)
- 2 *Cartilago thyroidea* (chrząstka tarczowata)
- 3 *Plexus cervicalis – C₁–C₄* (splot szyjny)
- 4 *N. phrenicus* (n. przeponowy)
- 5 *M. scalenus ant.* (m. pochyły przedni)
- 6 *Plexus brachialis – C₅–Th₁* (splot ramienny)
- 7 *M. scalenus medius et post.* (m. pochyły środkowy i tylny)
- 8 *A. subclavia dext.* (t. podobojczykowa prawa)
- 9 *V. subclavia dext.* (ż. podobojczykowa prawa)
- 10 *V. cava sup.* (ż. główna dolna)
- 11 *Cartilago cricoidea* (chrząstka pierścieniowata)
- 12 *Gl. thyroidea* (tarczycza)
- 13 *V. iugularis int. sin.* (ż. szyjna wewn. lewa)
- 14 *A. carotis communis sin.* (t. szyjna wspólna lewa)
- 15 *V. thyroidea inf.* (żyła tarczowata dolna)
- 16 *Aorta ascendens* (aorta wstępująca)
- 17 *Aorta descendens* (aorta zstępująca)
- 18 *Costa II* (żebro drugie)

Preparat warstwy głębokiej szyi V. Tarczyca (*gl. thyroidea*) została wypreparowana i odsunięta do przodu. Jest widoczny nerw krtaniowy wsteczny (*n. laryngeus recurrens*).

- 1 *Ggl. cervicale sup.*, *trunci sympathetici* et *m. digastricus – venter post.* (zwój szyjny górny pnia współczulnego i m. dwubrzuścowy – brzusiec tylny)
- 1' *Venter ant. m. digastrici* (brzusiec przedni m. dwubrzuścowego)
- 2 *A. facialis* et *a. carotis communis* (t. twarzowa i t. szyjna wspólna) – uniesiona do góry
- 3 *A. cervicalis ascendens* et *m. longus colli* (t. szyjna wstępująca i m. długi szyi)
- 4 *A. thyroidea sup.* et *m. omohyoideus* (t. tarczowa górna i m. łopatkowo-gnykowy)
- 5 *Truncus sympatheticus* et *m. sternohyoideus* (pień współczulny i m. mostkowo-gnykowy)
- 6 *Ggl. cervicale medium* et *m. constrictor pharyngis inf.* (zwój szyjny środkowy i m. zwieracz dolny gardła)
- 7 *N. phrenicus* (n. przeponowy) – na m. pochyłym przednim
- 8 *Gl. thyroidea* et *a. thyroidea inf.* (tarczycza i t. tarczowa dolna)
- 9 *N. vagus* et *oesophagus* (n. błędny i przełyk)
- 10 *Ggl. cervicothoracicum* (zwój szyjno-piersiowy) – część górna
- 11 *Trachea* et *n. laryngeus recurrens sin.* (tchawica i n. krtaniowy wsteczny lewy)
- 12 *A. carotis communis* et *r. cardiacus n. vagi* (t. szyjna wspólna i gałąź sercowa n. błędnego)
- 13 *N. accessorius* et *m. sternocleidomastoideus* (n. dodatkowy i m. mostkowo-obojędkowo-sutkowy)
- 14 *M. splenius capitis* (m. płatowy głowy)
- 15 *N. occipitalis minor* (n. potyliczny mniejszy), *m. longus capitis* (m. długi głowy) et *plexus cervicalis* (splot szyjny)
- 16 *N. phrenicus* (n. przeponowy), *m. scalenus post.* (m. pochyły tylny) et *m. levator scapulae* (m. dźwignacz łopatki)
- 17 *Nn. supraclaviculares* et *m. scalenus medius* (nerwy nadobojczykowe i m. pochyły środkowy)
- 18 *Plexus brachialis* (splot ramienny) et *pars clavicularis m. pectoralis maioris* (część obojędkowa m. piersiowego większego) – odchylona do tyłu
- 19 *A. transversa cervicalis* et *clavicula* (t. poprzeczna szyi i obojczyk) – przepiłowany
- 20 *A. subclavia sin.* (t. podobojczykowa lewa)
- 21 *A. thoracoacromialis* et *m. pectoralis minor* (t. piersiowo-barkowa i m. piersiowy mniejszy)
- 22 *Costa I* (żebro pierwsze), *n. phrenicus accessorius* (n. przeponowy dodatkowy) et *v. subclavia* (ż. podobojczykowa)
- 23 *V. iugularis int.* (ż. szyjna wewnętrzna), *ductus thoracicus* (przewód piersiowy) et *m. subclavius* (m. podobojczykowy)